

ŠTEVILKA 58
29. junij 2006

LIPNICA

G l a s i l o O b č i n e M o r a v s k e T o p l i c e

Martjanci

FOTO: LUDVIK SOČIČ

U V O D N I K

Tokrat Lipnica prinaša več razpisov: za subvencioniranje kmetijske proizvodnje (strani 8 in 9), za nagrado in priznanja ob občinskem prazniku (7. stran), objavljamo pa tudi pravilnik o denarni pomoči novorojencem, do katere so upravičeni občani naše občine (stran 10).

V poročilu o delu občinskega sveta se ukvarjamo s temo status krajevnih skupnosti v prihodnje. Svoje poglede na to tematiko je razgrnil tudi župan Feri Cipot.

V teh tednih se je (ali se bo v kratkem) zvrstilo več obletnic ustanovitev gasilskih društev (vsekakor ne bi smeli spregledati niti 60-letnic lovskih druščin; kar nekaj jih bo letos proslavilo jubilej), na občnem zboru Občinske gasilske zveze so se ukvarjali tudi z vsebinskimi vprašanji nadaljnjega delovanja, na predsedstvu je župan pojasnil svoj predlog centralne operativne enote gasilcev ...

Zapis iz obmejnih krajev je okrnjen: sodelavka Ella je namesto na terenu pristala v bolnišnici.

Ludvik Sočič, odgovorni urednik

FOTO: GAZA GRABAR

UŽIVANJE V PRELESTIH NEOKRNJENE NARAVE – Ducata organiziranih pohodov v naših krajih se udeležuje množica domačinov in gostov. Temu se ni čuditi: poti so speljane po slikovitih območjih ravninskega in goričkega sveta, ki so za marsikaterega gosta iz urbanega okolja pravcato odkritje. Na sliki so udeleženci Pohoda po čebeljih poteh, ob meji so v maju hodili tudi upokojenci in drugi udeleženci ...

LIVADA PRESTIGE DO SEPTEMBRA – Čeprav gradnja elitnega hotela s petimi zvezdicami v zdraviliškem kompleksu Terme 3000 v Moravskih Toplicah nekoliko zamuja, odgovorni zatrjujejo, da bo hotel nared prve dni septembra. Petičnim gostom bo v novem hotelu z lastno turistično infrastrukturo na voljo 115 sob oziroma 268 ležišč. Vsaka soba bo imela kopalnico z navadno in termalno vodo, kar bo edinstvena ponudba na svetu. Hotel naj bi odlikovala tudi vrhunska kulinarika. Investicijska vrednost hotela je kar 4,8 milijarde tolarjev. Panonske Terme so dobile milijardo tolarjev nepovratnih sredstev. Še en nadvse zanimivi podatek: za 80 prostih delovnih mest v prvi fazi se je prijavilo kar 1.650 kandidatov. (G. G.)

POLETJE V SONČNEM PARKU VIVAT – Ambiciozen investicijski cikel v vrednosti 15 milijonov evrov je obsegal obnovo in širitev hotela Vivat, gradnjo naselja s 119 apartmaji in bazenskega kompleksa z vrhunskim wellness centrom. Apartmajsko naselje je že v uporabi, zamujajo pa dela pri izgradnji bazenskega kompleksa. Le-ta bo obsegal kar 2.500 m² vodnih površin, sodobni wellness center bo temeljil na filozofiji petih elementov kitajske medicine s pridihom prekmurskih zdravilnih točk. Izvajali bodo tudi pilotski projekt zdravljenja psoriaze. Že sredi maja je začel obratovati center azijskih masaž Tawan, prvi v tem delu Slovenije. Občanom naše občine bodo namenili 10-odstotni popust na ceno kopalnih kart v novem bazenskem kompleksu. (G. G.)

FOTO: LUDVIK SOČIČ

PRIJAZNA DOBRODOŠLICA – V ravninskem delu občine (in v Selu) pred vhomom v naselja prijazno pozdravijo skrbno negovane gredice. Z občinskimi sredstvi jih prek javnih del ureja TIC Moravske Toplice, naslednje leto bodo akcijo olepšanja razširili tudi na gorički del občine. Prizor je iz Noršinec, a za lepše okolje moramo poskrbeti vsi: le kakšnih deset metrov stran je nekaj časa samevala razpadajoča pozdravna tabla.

VENEC OB BENKOVEM SPOMENIKU V TEŠANOVCIH – Ob 61. obletnici usmrtitve industrialca Josipa Benka je 15. junija v imenu Benkove sname Emilije k spomeniku v Benkovem spominskem parku v Tešanovcih položil venec njen brat Emerik Hanc. Spremljala sta ga župan Franc Cipot in član organizacijskega odbora Ludvik Sočič. Emilija Benko je izrazila pripravljenost, da prevzame skrb za vzdrževanje spominskega parka.

ŠPORTNA TEKMOVANJA V MORAVSKIH TOPLICAH – Pomladno obdobje je tudi čas številnih športnih tekmovanj. Aktivnosti Občinske športne zveze in mentorska vloga Panonskih term so pripomogle k temu, da se je občinsko središče z leti razvilo v priljubljeno športno središče. Kmalu po prvem Moravskem teku sta se zvrstila še Kolesarski maraton Ajda in Olimpijski tek z več sto nastopajočimi. Na sliki: štart I. Moravskega teka.

PROMOCIJA NORDIJSKE HOJE – Martjansko Druženje z nordijsko hojo lahko razumemo tudi kot poziv občanom, da posvetijo več pozornosti telesnim aktivnostim in hoja s pomočjo pohodnih palic je kot nalašč: dostopna je vsakomur, aktivira tudi zgornji del telesa, poteka po terenu, ki si ga pohodnik sam izbere ... Center za nordijsko hojo Pomurja načrtuje ureditev poti za nordijsko hojo na Goričkem.

SPREMEMBE V DELOVANJU IN ORGANIZIRANOSTI KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Letos bomo praznovali deseti praznik Občine Moravske Toplice in hkrati dvanajsto obletnico uvedbe lokalne samouprave in lokalnih volitev, kar je nedvomno eden od mejnikov v razvoju slovenske družbe in države. Med občine, ki skrbno in uspešno izvajajo poslanstvo na lokalni ravni in s tem pomembno prispevajo h krepitvi demokracije in splošnega razvoja, je gotovo tudi naša občina, ki se po marsikaterem kazalcu uvršča v vrhnji del lestvice slovenskih občin. Pri delu in razvoju celotnega območja občine so v preteklosti pomembno vlogo odigrali tudi ožji deli občine, organizirani v krajevne skupnosti oziroma krajevne odbore in vaške odbore, tam kjer krajevne skupnosti niso več delovale.

Tako raznovrstna organiziranost delovanja na najnižjem nivoju lokalne samouprave v vaseh in naseljih je v preteklosti ob vseh težavah, ki so bile povezane z določitvijo oziroma izvolitvijo ljudi v nefunkcionalno oblikovane krajevne skupnosti na nivoju več vasi oziroma naselij, kljub vsemu dajala relativno dobre pogoje za delovanje organov krajevnih oziroma vaških odborov, predvsem zaradi tega ker so še vedno obstajali materialni pogoji za izvajanje najbolj primarnih vsebin na lokalni ravni – vzdrževanje vaških cest, urejanje pokopališč, vzdrževanje in urejanje vaških in gasilskih domov in drugih javnih objektov, ki so bili izgrajeni s sredstvi občanov in služijo izključno lokalnemu prebivalstvu. Zato morda v preteklosti tudi ni bilo toliko razlogov, da bi spremenjali organizacijo na najnižji lokalni ravni, čeprav je tudi v preteklem obdobju zakonodaja na nivoju lokalnih skupnosti to predvidevala in omogočala.

Potem ko so pravzaprav v vseh naseljih potekli krajevni samopriskrbe in so krajevne skupnosti ostale brez vseh t. i. izvirmih prihodkov, pa se postavlja vprašanje sprememb v organiziranosti delovanja krajevnih skupnosti. Rešitvi v zvezi s tem sta le dve: da krajevne skupnosti postanejo vsa naselja kot pravne osebe oziroma da se v vseh naseljih organizira najnižji nivo lokalne samouprave v obliki krajevnih odborov. Pred odločitvijo, ki jo mora sprejeti občinski svet, je potrebno odgovoriti na vprašanje, kakšen naj bo cilj nameranih statutarnih in organizacijskih sprememb.

Prva možnost, ki jo določa Zakon o lokalni samoupravi v 19. b členu je, da se s statutom občine lahko prenese v izvajanje ožjemu delu občine zlasti naloge, ki se nanašajo na lokalne javne službe, kot so vzdrževanje krajevnih cest in drugih javnih površin, upravljanje s premoženjem, namenjenim za potrebe krajevnega prebivalstva, ter pospeševanje kulture in drugih društvenih dejavnosti. Ta oblika organiziranosti je primerna za večje krajevne skupnosti, ki ponekod v Sloveniji še vedno obstajajo in imajo zaposlene ljudi v lastnih službah, ki lahko servisirajo tovrstno obliko delovanja krajevnih skupnosti, saj so tudi krajevne skupnosti zavezane izvajati svoje delovanje v skladu z zakonodajo, predvsem z Zakonom o javnih naročilih, ki predvideva dokaj zapletene postopke oddaje javnih naročil. Oziroma povedano po domače, preprosto: trošenje denarja na krajevni ravni več ni možno mimo uradnih poti s priložnostnimi izvajalci, ki jim plačaš na roko. V našem okolju bi lahko v tem smislu smatrali delovanje na krajevni ravni le v tistih primerih, ko posamezne krajevne skupnosti oziroma krajevni odbori izvajajo funkcijo oskrbe z vodo iz lastnih oziroma skupinskih vodnih zajetij in urejanje vaških pokopališč. Za eno in drugo pa je malo verjetno, da bi se v prihodnje dalo še naprej izvajati na ta način, saj so zahteve po standardih z vidika uporabnosti posameznih vodnih zajetij postavljene tako visoko, da so tudi za te, morda dobro organizirane krajevne studence, vse manj zanimive in dobre rešitve. Hkrati pa je skoraj povsod zaznati veliko težav pri urejanju pokopališkega reda, saj posamezni lastniki grobov ne skrbijo več za te površine in na ta način ostajajo dvojna merila pri skrbi za ureditev pokopališča, na eni strani so posamezniki in lastniki grobov, ki veliko prispevajo k urejanju teh javnih površin, in na

drugi strani tisti, ki se za to sploh ne zmenijo in tudi niso pripravljeni plačevati v krajevno blagajno. Zato je skoraj gotovo, da se bo tudi na tem področju moral sprejeti občinski odlok, tako kot je to skoraj povsod po Sloveniji.

Druga možnost, ki jo ponuja Zakon o lokalni samoupravi je, da ožji deli občine služijo predvsem kot organizacijska oblika za učinkovitejšo in lažje sodelovanje prebivalcev pri odločanju na lokalni ravni. V ta namen so izvoljeni krajevni odbori, ki so predvsem posvetovalne narave in na ta način podaljšana roka občinskega sveta oziroma občine na najnižji lokalni ravni, ki so zadolženi predvsem za prenašanje razvojnih in drugih potreb iz lokalne ravni na občinsko raven in so kot taki hkrati odgovorni svojim sokrajanom, ki so jih v te odbore predlagali na zborih občanov, na eni strani in t. i. vest za občinske organe, predvsem občinski svet, ki jih je izvolil na te funkcije.

Pri odločanju o organiziranosti na najnižji lokalni ravni pa se ponavadi ne postavlja v ospredje racionalnih rešitev, kot jih ponuja druga možnost, temveč so v ospredju tudi in predvsem različni interesi posameznikov, strank itn., kar pomeni, da se lahko zgodi, da tudi v tem mandatu ne pride do sprememb organiziranosti na najnižji lokalni ravni, saj morajo stvari, kot radi pravimo, dozoreti. Nenazadnje imamo takšen primer tudi na državni ravni, ko Državni zbor vse do danes nikakor ni bil sposoben zagotoviti dvotretjinske večine za ustanovitev pokrajin, pa čeprav vsi kazalci kažejo, da je ustanovitev pokrajin nujna in racionalna rešitev.

In, nenazadnje, v tej zvezi je potrebno zapisati tudi to, kar se v javnosti na veliko polemizira: da z ukinitvijo krajevnih skupnosti prehaja lastništvo vseh nepremičnin in premičnin, katerih lastniki so sedaj formalno krajevne skupnosti, na občino in da se na ta način občina centralizira. Dejansko je v predlaganih spremembah statuta zapisano tako, da ostajajo zborom občanov kot najbolj demokratični obliki odločanja vse pravice, povezane z nepremičninami in premičninami na območju posameznih naselij. Z drugimi besedami povedano: občina brez soglasja krajanov ne more s tem premoženjem storiti ničesar.

Za konec samo v premislek: lokalne skupnosti, torej občine, so drugi nivo odločanja v državi in kot takšne tudi formalno-pravno lastnik vsega javnega premoženja, ki ne spada v državno last na teritoriju občine. Zaradi tega je z različnimi zakoni, predvsem z Zakonom o lokalni samoupravi in z Zakonom o financiranju občin, odgovornost za trošenje javnih sredstev, tudi v krajevnih skupnostih, v celoti prenešana na občinske organe. Hkrati pa je občina tudi pravno formalno zavezana pokrivati vse obveznosti krajevni skupnosti, saj ima subsidiarno odgovornost. Prav tako so vsa sredstva krajevni skupnosti že sedaj sestavni del enotnega zakladniškega računa na lokalni ravni in se le v obliki podkonta oziroma podračuna posebej evidentirajo in prikazujejo kot oblika porabe na krajevni ravni.

Ker je to zadnja številka Lipnice pred občinskim praznikom, izkoriščam priložnost in vsem občankam in občanom čestitam ob 10. prazniku občine.

Feri Cipot, župan

25. REDNA SEJA

4. maj 2006

Dnevni red

1. Potrditev zapisnika 24. redne in 3. korespondenčne seje Občinskega sveta
2. Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o zazidalnem načrtu območje Močvar v Moravskih Toplicah – predlog za sprejem po skrajšanem postopku
3. Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o zazidalnem načrtu »Turistično naselje Podov« – predlog za sprejem po skrajšanem postopku
4. Obravnava in sprejem energetske zasnove Občine Moravske Toplice
5. Predlog za dopolnitev letnega programa prodaje stvarnega občinskega premoženja za leto 2006
6. Informacija o pripravi strategije razvoja Občine Moravske Toplice
7. Delovanje krajevnih skupnosti in predlog za preoblikovanje statusa krajevnih skupnosti v Občini Moravske Toplice
8. Informacija o Art centru Središče
9. Predlog za sofinanciranje prevozov pitne vode
10. Pobude, mnenja, predlogi, vprašanja in odgovori
11. Obravnava poročila Varne hiše Pomurje za leto 2005 in predlog za sofinanciranje občin v letu 2006 s predlogom pogodbe o sofinanciranju
12. Predlogi komisije za mandatna vprašanja v zvezi z:
 - a) mnenjem o imenovanju ravnatelja Vrtcev Občine Moravske Toplice
 - b) mnenjem o imenovanju ravnatelja OŠ Bogojina
13. Razno
 - a) Vloga Pomurskega ekološkega centra za sofinanciranje brošure

26. REDNA SEJA

30. maj 2006

Dnevni red

1. Predlog sprememb in dopolnitev statuta Občine Moravske Toplice – I. obravnava
2. Predlog odloka o ustanovitvi krajevnih odborov v Občini Moravske Toplice – I. obravnava
3. Premoženjska bilanca Občine Moravske Toplice za leto 2005
4. Razno
 - a) Povabilo Razvojnega centra Lendava k podpisu pogodbe o ustanovitvi Prekmurskega konzorcija »Natura 2000«

ENERGETSKA ZASNOVA OBČINE

Lokalna energetska agencija (LEA) za Pomurje je občinskemu svetu predložila prvi dokument s področja energetske strategije. Ob analizi stanja dokument vsebuje še predlog ukrepov, programov in projektov, akcijski program in napotke za izvajanje energetske zasnove občine.

V analizi LEA ugotavlja, da je v Občini Moravske Toplice po popisu iz 2002. leta 2.669 stanovanj s povprečno površino 81,6 m² (povprečje v državi: 74,6 m²). V občini v letu (brez prometa) porabimo okrog 1,62 mio litrov kurilnega olja, 471.000 litrov utekočinjenega naftnega plina, 23.800 m³ lesa, 39.000

kg premoga, 35,475 mio kWh geotermalne in 18,826 mio kWh električne energije (od tega gospodinjstva 7,5 mio kWh, 11,117 mio kWh pravne osebe, okrog 208.000 kWh se porabi za javno razsvetljavo).

Strategija energetske politike je usmerjena k izboljšanju energetske učinkovitosti in povečanju uporabe obnovljivih virov s ciljem, da zmanjšamo porabo fosilnih energentov, emisije in onesnaževanje okolja.

Občinski svet je v komisijo, ki bo spremljala nastajanje energetske zasnove, imenoval mag. Milana Šadla, Branka Šroka, Romana Granfola, Draga Flisarja in Gezo Puhana.

STRATEGIJA RAZVOJA OBČINE

Država je občine zavezala, da morajo do srede prihodnjega leta pripraviti lastne razvojne strategije, investicijski zamah in druge okoliščine Občino Moravske Toplice silijo, da to stori čim prej. Širša javna razprava na začetku marca je razgrnila prva razmišljanja o možnostih razvoja, ki bo tudi v prihodnje temeljil na dejavnostih turizma, kmetijstva, obrti, storitvenih in drugih dejavnostih, strategija bo določila poselitvena območja in druge elemente prostorskega načrta. Na 25. seji so člani občinskega sveta sprejeli informacijo o nastajajoči strategiji. Njene cilje je mag. Milan Šadl jedrnat poimenoval kot »prostorski plan, opis tega, kje bomo kaj razvijali in gradili; tja bomo peljali tudi infrastrukturo«.

Strategija bo temeljni dokument prihodnjega prostorskega razvoja občine.

PREVOZ PITNE VODE GOSPODINJSTVOM

Pitna voda žal do vseh domačij v občini še vedno ne priteče po vodovodnih ceveh, gospodinjstvom – zlasti na goričkem delu občine – so jih v preteklih letih dovažali gasilci z ustreznimi cisternami.

Sredstva za financiranje prevoza pitne vode so predvidena v občinskem proračunu tudi za leto 2006, na 25. redni seji pa so svetniki določili višino nadomestila gasilskim društvom: 5.000 SIT po prevozu do oddaljenosti 10 kilometrov od odjemnega mesta po pogojem, da se voda polni v rezervoarje (občina ne financira prevozov v primerih točenja vode v studence, ribnike, bazene in druge objekte). Sredstva se prevoznikom nakažejo na osnovi zahtevka s priloženo popolno dokumentacijo.

Dežurstvo in polnjenje cistern na odjemnem mestu opravi gasilec, ki ga določi PGD, za polnjenje ene cisterne pa se prizna ena ura dela in se mu za to izplača 1.000 SIT (na osnovi podatkov o datumu in številu polnjenj, naslovu gospodinjstva, razdalji prevoza, podpisu prevoznika).

PREMOŽENJSKA BILANCA OBČINE 2005

Po zakonodaji so vsi posredni in neposredni proračunski uporabniki dolžni pripraviti premoženjske bilance, občine so zavezane pripraviti konsolidirane premoženjske bilance (skupne bilance za vse uporabnike občinskega proračuna).

Premoženjska bilanca Občine Moravske Toplice – svetniki so jo obravnavali na 26. redni seji – zajema podatke iz knjigovodskih evidenc (stanje sredstev in virov) proračuna občine in krajevnih skupnosti ter zavodov in Javnega nepremičninskega sklada. V letu 2005 je vrednost skupnega premoženja občine znašala 3.468.688 tisoč tolarjev, kar je 8 % več kot v letu 2004. 1.807.765 tisoč SIT oziroma 52,1 % vseh sredstev predstavlja sedanja vrednost nepremičnin in se je v primerjavi z letom 2004 povečala za 14 %. Dolgoročne kapitalske naložbe na dan 31. 12. 2005 so znašale 55.196 tisoč SIT (naložbe v Čisti naravi, TIC, Art centru, Sinergiji, Rimski Čardi ...). V primerjavi z letom 2004 so se zmanjšale obveznosti iz naslova dolgoročno prejetih posojil za 11 %, povečale pa so se kratkoročne obveznosti za 23 %.

Krajevne skupnosti v občini KAKO V PRIHODNJE?

O vprašanih, kako bo v prihodnje organizirana »nižja raven lokalne samouprave« (kakšen bo status 28 naselij), so svetniki razpravljali kar dvakrat v mesecu maju, na 25. in 26. redni seji občinskega sveta. Da gre za občutljivo in ne enostavno vprašanje, je pokazala že prva razprava in potrdilo ga je tudi izjasnjevanje svetnikov na 26. seji. Kako je bila lokalna skupnost organizirana doslej, zakaj je potrebno karkoli spreminjati?

Pregled števila naselij in prebivalcev po krajevnih skupnostih:

Krajevna skupnost	Število naselij v KS	Število prebivalcev v KS
1. Andrejci	1	225
2. Bogojina	3	896
3. Filovci	1	497
4. Ivanovci	1	138
5. Krnci	1	59
6. Martjanci	1	533
7. Moravske Toplice	1	754
8. Motvarjevci	1	196
9. Noršinci	1	246
10. Prosenjakovci	6	498
11. Ratkovci	3	189
12. Sebeborci	1	535
13. Selo-Fokovci	2	536
14. Tešanovci	5	1.064
	28	6.366

»Na območju Občine Moravske Toplice, ki obsega 28 naselij, ima pa 6.366 prebivalcev, je po statutu občine ustanovljenih 14 krajevnih skupnosti, ki so pravne osebe javnega prava in poslujejo preko zakladniških podračunov v okviru občinske zakladnice,« je o dosednji organiziranosti v gradivu zapisala Nada Lutarič, tajnik občine.

DVOTIRNOST, KER SVETI KS NISO BILI POVSOD IZVOLJENI

Delo krajevnih skupnosti organizirajo in vodi jo sveti KS. Člani svetov so izvoljeni neposredno na lokalnih volitvah. Prve težave s tako organiziranostjo so se pokazale ob volitvah leta 2002, ko v nekaterih KS niso predlagali kandidatov za svete KS (iz več naselij sestavljene KS Bogojina, KS Prosenjakovci, KS Tešanovci). Občinski svet je takrat sprejel statutarni sklep in na predlog zborov občanov na območju teh KS imenoval krajevne odbo-

re. Tako v 11 primerih delujejo sveti KS, v 13 naselijih pa krajevni odbori. Položaj je tak, da kliče po spremembah!

Druga pomembna ugotovitev omenjenega gradiva opozarja na dejstvo, da krajevne skupnosti (krajevni odbori) ne opravljajo nalog, ki jim jih določa občinski statut, saj gre po novejši zakonodaji za dejavnosti gospodarskih javnih služb, za opravljanje katerih KS ne izpolnjujejo pogojev.

NI SAMOPRISPEVKA, NI VEČ DOVOLJ DENARJA

Odkar pomnim, smo krajevne potrebe sofinancirali s krajevnimi samoprispevki. Zadnji so potekali v letu 2005 (v Noršincih januarja, v Filovcih in na Bukovnici ob koncu leta), drugod že (zdavnaj) prej. S tako zbranimi sredstvi so krajevne skupnosti samostojno razpolagale, najprej povsem samostojno, potem so s soglasjem občinskega vodstva načrtovale in izvajale investicije, vzdrževanje in druge krajevne potrebe.

Osnovna vira bistveno manjšega obsega financiranja v KS (KO) sta zdaj dva:

1. Sredstva občanov za sofinanciranje mrliških vežic, urejanje in vzdrževanje pokopališč, cest, vodovodov ...
2. Sredstva občine za pokrivanje stroškov javne razsvetljave, funkcionalno dejavnost, pokrivanje stroškov pogostitve starejših občanov ter za nekatere druge namene.

Vendar so se že pred letom 2005 v nekaterih okoljih pojavljale likvidnostne težave, skratka, krajevne skupnosti (krajevni odbori) marsikje ne morejo pokrivati niti tekočih niti drugih nujnih stroškov.

PREDLOG OBČINSKEGA VODSTVA

Župan Franc Cipot je večkrat omenil tri možnosti prihodnje organiziranosti »ožjih delov« občine:

1. Krajevne skupnosti kot pravne osebe za vseh 28 naselij,
2. Krajevne skupnosti brez pravne subjektivitete,
3. Krajevni odbori v vseh 28 naselijih kot posvetovalno telo (brez statusa pravne osebe).

Za 26. sejo je bil svetnikom predložen predlog sprememb statuta, ki bi – če bi bil sprejet – uzakonil krajevne odbore (namesto krajevnih skupnosti). Predlog je predvidel nekatere varovalke glede premoženja

sedanjih KS (15. člen predloga odloka: občina ne more odtujiti ali oddati v najem nepremičnega premoženja, ki je last dosedanje KS ali se nahaja na območju posameznega naselja in je bilo zgrajeno s samoprispevkom in drugimi prispevki občanov, brez predhodnega soglasja krajevnega odbora; 17. člen: izvorni prihodki dosedanjih KS se bodo vodili ločeno za posamezno naselje v okviru proračuna občine), predlagatelj pa so bili pripravljani upoštevati konstruktivne predloge svetnikov. Vendar kljub vsemu predlog ni dobil prepričljive podpore svetnikov in o predlogu Odloka o ustanovitvi krajevnih odborov v Občini

Komentar NE ZAVRZIMO ENERGIJE!

Deset let sem bil predsednik sveta krajevne skupnosti in vneto zagovarjal status KS kot pravne osebe. Zakaj?

Nekoč je bila občina (velika občina Murska Sobota, na začetku delovanja tudi naša občina) zelo daleč od ljudi, dolge poti smo morali prehoditi, veliko stopnic prestopiti, da smo resornim uradnikom (do čelnih ljudi itak nismo prišli) razložili potrebe kraja, načrte, shemo finančne konstrukcije in dobili kolikor toliko določen odgovor za finančno podporo; največkrat so jo morale odobriti posebne komisije ...

Krajevna skupnost je samostojno gospodarila z razpoložljivimi sredstvi, načrtovala in uresničevala investicije v svojem okolju. Predlagali, zagovarjali, utemeljevali smo tudi krajevni samoprispevek, saj je bil edini zanesljivi vir za investicijska vlaganja, vzdrževanje in obnovo dotrajanih komunalnih naprav. Zakonska določila so bila manj striktna kot danes, zmogli smo investicije zmernih vrednosti. Želeli smo imeti »svoj« denar na »svojem« računju in ga odgovorno razporejati.

Zdaj, ob neznatnih izvornih prihodkih naselij, nisem prepričan, da je nujna pravna subjektiviteta »nižje ravni lokalne samouprave«. Še zlasti, če upoštevam, da bi 28 KS kot pravnih oseb zahtevalo tudi 28 vsakoletnih proračunov, zaključnih računov, poročil o premoženjskih stanjih ... O sredstvih, ki jih itak ni ali so neznatna, saj so naselja tako rekoč »gola in bosaa«, mnoga ne zberejo niti toliko sredstev, kolikor jih potrebujejo za najnujnejše dnevne potrebe.

Vseeno bi se mi ob kakršni koli statusni spremembi zdelo škoda, če bi že v izhodišču zanemarili, zavrgli pozitivno energijo, ki se generira v lokalnem okolju, v vaseh in zaselkih, ko prebivalci zacutijo, da lahko odločilno sodelujejo pri urejanju posameznih življenjskih vprašanj. Zavreči energijo, ki so jo nekoč (res da v nekoliko drugačnih okoliščinah) izžarevali Feriji (Gomboc v Martjancih, Horvat v Ivancih, Hül v Krncih), Gergar v Andrejcih, Stojko in Marič, pozneje Škerlak, v Sebeborcih, Rituper v Tešanovcih, Varga v Filovcih, Škalič v Selu ... In številni drugi zanesenjaki v različnih krajih (stare in nove) občine, ki so znali podvojiti, potrojiti vsak tolar iz samoprispevka ...

Kakršna koli že naj bo vez občine s svojimi krajanji, ne zavržimo idej, pobud, predlogov, ne izničimo primarne energije in vednosti, da ne rečem ljudske modrosti. Tam zgoraj na Goričkem in vsepovsod drugod živijo ljudje, ki so voljni sodelovati pri odločanju, prispevati svoj razum, vendar kot ustvarjalci, ne zgolj kimavci in porabniki! Apatični postanejo šele, ko se ovedo, da je malo morje njihovih dobronamernih prizadevanj zaman!

Ludvik Sočič

Moravske Toplice svetniki na 26. seji sploh niso razpravljali.

Lahko se zgodi, da ostane stanje nespremenjeno, kar bi pomenilo, da bomo jeseni volili v iste KS in KO kot doslej. In se srečevali z enakimi vprašanji in dilemami.

Ludvik Sočič

Murska Sobota USPEŠNI TUDI NA JUBILEJNI BOGRAČIADI

Po soboških mestnih ulicah je zadnjo majsko soboto dišalo po bograču in odprtem ognju.

Po zaslugi družbe Zvezda-Diana iz Murske Sobote je bogračjada slavila jubilejno deseto prireditev. Zopet je pomenila osrednji pomurski turistični dogodek pred začetkom poletne sezone.

V dveh izmenah je sodelovalo 38 ekip iz vse Slovenije in vsaka je za končni izdelek dobila enake sestavine: čebulo, krompir, več vrst mesa, začimbe, vino ... Odbrani ščepec začimb za piko na »i« so kuharji prinesli s seboj.

Tudi letos so sodelovali tekmovalci iz naše občine. Znani kuharski par, ki ga sestavljata Andrej Potočar iz Noršinec in Kristijan Pintarič iz Šalamenec, je prejšnja leta redno osvajal odličja, tudi zlata; tokrat sta imela smolo in za svoj relativno dobro ocenjeni izdelek prejela »le« priznanje.

Gibanica
Alenke Zver
(Sončni park Vivat)
z zlatim priznanjem.

Nagrajenca
Stanko Čiček in
Anton Štefko
v družbi z
Borisom Slavcem
(Medex Ljubljana).

V okviru prireditve tradicionalno poteka ocenjevanje prekmurske gibanice. Med 20 slaščicami z nadevi več plasti maka, orehov in skute je eno od dveh zlatih priznanj prejela Alenka Zver iz Sončnega parka Vivat Moravske Toplice. Podeljenih je bilo pet srebrnih priznanj, prisluzila si ga je tudi Gabriela-Marija Lukač s turistične kmetije Flisar Moravske Toplice. Bronasti priznanji sta pripadli tudi Ines Kranjec in Penzionu Sever iz Moravskih Toplic, Stanko Puhar iz Berkovec si je prisluzil priznanje.

ČASU NI PRAV NIČ PRIZANEŠENO

Na takšne prizore smo svoje čase na Goričkem naleteli na vsakem koraku. K sreči so danes podobe propadajočih hiš, hlevov in senikov, ki se zaradi bremena časa in brezvestnih lastnikov žalostno sesedajo, redkost. Vse več ljudi, v prvi vrsti tujci, prepoznava kakovost življenja na Goričkem, zato nepremičnin, potrebnih obnove, ni težko prodati. Težje je seveda v primeru, kot ga kaže naš posnetek. Narejen je bil tik ob zelo prometni cesti na goričkem delu naše občine.

Čebelarstvo PRIZNANJI TUDI ZA ČIČKA IN ŠTEFKA

Sejmišče Pomurskega sejma v Gornji Radgoni je bilo maja v znamenju 4. slovenskega čebelarkega praznika. Največji slovenski čebelarški shod z nastopi številnih kulturnih skupin je bil letos posvečen 55-letnici gornjeradgonskega čebelarkega društva, ki nosi ime po jezikoslovcu, pesniku, zgodovinarju in pisatelju Petru Dajniku, rojenem konec 18. stoletja v Črešnjevcih pri Gornji Radgoni. Kot župnik je med drugim napisal prvo knjigo o čebelarstvu v slovenskem jeziku (*Čelarstvo*, 1831).

Čebelarkega shoda so se udeležili predstavniki blizu sto čebelarkega društev s 45 praporji, med njimi tudi predstavniki dveh čebelarkega društev iz naše občine: ČD Prosenjakovci in ČD Moravske Toplice.

Na srečanju je bilo pomurskim čebelarjem podeljenih 20 priznanj Čebelarke zveze Slovenije Antona Janše II. stopnje in 43 zlatih, srebrnih oziroma bronastih priznanj Čebelarke zveze društev Pomurja, poimenovanih po Petru Dajniku.

Med dobitniki priznanj sta bila tudi Stanko Čiček iz Ivanec in Anton Štefko iz Moravskih Toplic. Dobila sta priznanji Antona Janše za dolgoletno in požrtvovalno delo v društvu. Oba sta člana Čebelarkega društva Moravske Toplice, prvi je njegov predsednik, drugi blagajnik.

Stanko Čiček, ki gospodari z 200 panji, se poleg osnovne čebelarke dejavnosti, pridobivanja medu, ukvarja tudi z vzrejo matic. Letno jih vzredi okrog 500. Na prireditvi v Ljubljani je letos januarja prejel tretjo nagrado za vzrejo matic za leto 2004. Štefko v svojem čebelnjaku premore 50 panjev.

ČD Prosenjakovci HODILI PO ČEBELJIH POTEH

Čebelarstvo društvo Prosenjakovci je bilo sredi maja organizator že drugega pohoda *Po čebeljih poteh*. Okrog sto pohodnikov je zanimivo pot po neokrnjenem in skoraj že pozabljenem naravnem okolju začelo pri čebelnjaku Kolomana Kozica v Ivanjševcih.

Po uvodnem okrepčilu ob domačih jedeh in pijači – prevladovala so tiste, ki vključujejo med – so si udeleženci pohoda v *Rojarovi izi* lahko ogledali čebelarstvo s starimi predmeti iz čebelarstva; vneti čebelar Koloman Kozic, ki je bil lani tudi pobudnik pohoda, je zbral tudi stare predmete, ki so jih nekoč uporabljali pri kmečkih opravilih in ljudskih obrteh.

Impozanten je bil tudi pogled na Kozičev več kot 150 let star čebelnjak. Ob njem stoji novi, cigar 84 panjskih končnic so poslikali učenci OŠ III iz Murske Sobote. Pohodnike je pot vodila po naravnem okolju, po poljskih in gozdnih poteh, med travniki, polji in gozdovi. Na poti v Središče so obiskali tudi znano čebelarstvo družino Horvat iz Murske Sobote, ki ima v tem kraju kar 200 čebeljih družin. Po okrepčilu, ki so ga pripravili člani središkega kulturnega društva, so se ustavili še na tamkajšnjem pokopališču in si ogledali zanimive lesene kalvinske nagrobneke. Pot ob madžarski meji jih je pripeljala do znanega središča alternativne umetnosti, Art centra, ob prihodu na štartno mesto v Ivanjševce pa jih je v vaško-gasilskem domu čakalo zasluženo okrepčilo – bograč.

Na podlagi 11. člena Odloka o priznanjih in nagradi
Občine Moravske Toplice (Uradni list RS, št. 35/97)
komisija za priznanja in nagrade objavlja

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ IN NAGRADE OBČINE MORAVSKE TOPLICE ZA LETO 2006

I.

Občina Moravske Toplice podeljuje priznanja in nagrado občine Moravske Toplice posameznikom za pomembna dejanja, življenjsko delo in dosežke. Podjetjem, samostojnim podjetnikom, zavodom, društvom, političnim strankam, krajevnim skupnostim in drugim organizacijam se lahko podelijo za pomembne dosežke na področju gospodarskega razvoja ali splošnega razvoja (kmetijstva, turizma in gostinstva, obrti, industrijske proizvodnje itd.), družbenih dejavnosti (kulturna, športna, izobraževalna itd.), informiranja, gasilstva in reševanja, pri delu drugih društev, reševanju manjšinske problematike ter razvoju posameznih dejavnosti oziroma krajev v občini.

II.

Priznanja in nagrade Občine Moravske Toplice:

- 1. Naziv Častni občan**
- 2. Priznanje Občine Moravske Toplice**
- 3. Velika zahvalna listina**
- 4. Nagrada Občine Moravske Toplice**

III.

Naziv **Častni občan** Občine Moravske Toplice se podeljuje posameznikom za posebno pomembna dejanja, delo in zasluge, ki pomenijo izjemen prispevek k razvoju, ugledu in uveljavljanju Občine Moravske Toplice v državi ali na mednarodnem področju.

Priznanje Občine Moravske Toplice se podeljuje za pomembna dejanja in dosežke na področjih iz I. točke tega razpisa, dosežene v zadnjem obdobju.

Velika zahvalna listina Občine Moravske Toplice se podeljuje za dosežke na področjih iz I. točke tega razpisa, ki so prispevali k uveljavitvi občine in njeni specifični prepoznavnosti v širšem slovenskem prostoru.

Nagrada Občine Moravske Toplice se podeljuje za izjemno pomembne dosežke na kateremkoli področju delovanja, za sistematično in dosledno delo pri razvijanju gospodarskih dejavnosti, negovanju in razvijanju kulturnih vrednot, za izjemne športne in druge dosežke, ki nosilca uvrščajo v vrh državnih in mednarodnih tekmovanj, ustvarjalnih dosežkov na področju raziskovanja, umetniškega delovanja ali na drugih področjih.

Predloge za podelitev priznanj in nagrade lahko podajo posamezniki, skupine občanov, politične stranke, župan, krajevne skupnosti, podjetja, zavodi, društva ter druge organizacije in skupnosti.

Predlog mora vsebovati podatke o kandidatu za priznanje oziroma nagrado z utemeljitvijo predloga ter podatke o predlagatelju.

**Pisne predloge je potrebno posredovati najpozneje do 31. julija 2006 na naslov:
OBČINA MORAVSKE TOPLICE, Kranjčeva ulica 3, 9226 Moravske Toplice
s pripisom »Razpis – komisija za priznanja in nagrado«.**

Na podlagi 8. člena Pravilnika o dodeljevanju sredstev za pospeševanje in razvoj kmetijstva v Občini Moravske Toplice (Uradni list RS, št. 94/2002, 28/2003 in 43/2005) objavlja Občina Moravske Toplice, Kranjčeva ul. 3, 9226 Moravske Toplice

JAVNI RAZPIS

o sofinanciranju ukrepov za pospeševanje in razvoj kmetijstva v Občini Moravske Toplice

I. Predmet javnega razpisa so subvencije, in sicer:

- sofinanciranje zavarovalnih premij v rastlinski proizvodnji,
- subvencioniranje nakupa apnenca, preparata Litho in karbonatcijskega mulja,
- spodbujanje razvoja čebelarstva in zdravstvene zaščite čebel,
- sofinanciranje izobraževanja in društvene dejavnosti,
- subvencioniranje testiranja škropilnih naprav,
- sofinanciranje spodbujanja uvajanja Slovenskega kmetijskega okoljskega programa ter drugih ukrepov kmetijske politike,
- sofinanciranje kemičnih analiz zemlje.

II. Okvirna višina sredstev

Za razpisne ukrepe se določi skupna okvirna višina sredstev 10.686.000,00 SIT.

III. Sofinanciranje zavarovalnih premij v rastlinski proizvodnji:

Pogoji za pridobitev sredstev:

- v imenu upravičenca uveljavlja subvencijo zavarovalnica, s katero ima upravičenec sklenjeno zavarovanje za zavarovanje posevkov in plodov,
- dodatni popust zavarovalnice v višini vsaj polovice procentualnega zneska, ki ga subvencionira občina,
- med zavarovalnico in Občino Moravske Toplice se sklene pogodba o poslovnem sodelovanju,
- Občina Moravske Toplice bo v skladu s pogodbo po končanem sklepanju zavarovanj skupen znesek sofinanciranja za vse upravičence po predloženem seznamu upravičencev, iz katerega je razvidna premija in subvencionirani del za posameznega upravičenca, nakazala zavarovalniški hiši.

Upravičenci:

- upravičenci so fizične osebe s stalnim bivališčem v Občini Moravske Toplice.

Višina subvencioniranja:

- subvencionira se 20 % zavarovalne premije za zavarovanje posevkov in plodov občanom,
- navedena višina subvencije velja tudi za zelenjadnice in trajne nasade ter ni dodatno omejena z zneski po hektarju.

IV. Subvencioniranje nakupa apnenca, apna, preparata Litho za apnenje in karbonatcijskega mulja:

Pogoji za pridobitev sredstev:

- zahtevek (obrazec 01), predloženi plačani račun o nakupu apnenca, preparata Litho oziroma saturacijskega mulja.

Upravičenci:

- upravičenci so fizične osebe s stalnim bivališčem v Občini Moravske Toplice.

Višina subvencioniranja:

- subvencionira se do 15 % cene apnenca, apna in preparata Litho ter do 30 % cene karbonatcijskega mulja, razen v primerih, ko gre za pripravo tal za sladkorno peso, kjer je nakup karbonatcijskega mulja zagotovljen s strani Tovarne sladkorja Ormož.

V. Spodbujanje razvoja čebelarstva in zdravstvene zaščite čebel:

Pogoji za pridobitev sredstev:

- zahtevek (obrazec 02) in predložitev plačanega računa za zdravila, ki se nanašajo na zdravstveno zaščito čebel ter za nakup sladkorja.

Upravičenci:

- upravičenci so čebelarstva društva v Občini Moravske Toplice in Vzgojno izobraževalni center za čebelarstvo v Prosenjakovcih.

Višina sofinanciranja:

- do višine 30 % upravičenih stroškov zdravljenja čebeljih družin,
- do višine 30 % se sofinancira nakup sladkorja za zimsko krmiljenje čebel.

VI. Sofinanciranje dejavnosti strokovnih društev:

Pogoji za pridobitev sredstev:

- zahtevek (obrazec 04) s finančno ovrednotenim letnim programom dela in potrdilom o registraciji društva (če je društvo ustanovljeno na novo).

Upravičenci:

Sofinancirajo se programi oziroma izvedene aktivnosti posameznih društev s področja kmetijstva (ki so neprofitna in se ne ukvarjajo s pridobitno dejavnostjo) za izvedbo strokovnega dela – strokovnih prireditev (razstave, demonstracije, predavanja, promocije) in izdajo strokovnih publikacij.

Višina pomoči:

- do 30 % upravičenih stroškov finančno ovrednotenega programa.

VII. Subvencioniranje testiranja škropilnih naprav:

Pogoji za pridobitev sredstev:

- subvencionira se testiranje ustreznih in tehnično dovoljenih škropilnih naprav,
- zahtevek (obrazec 05), predloženi plačani račun o opravljenem testiranju, ki ga izda za testiranje pooblaščen ustanova, in potrdilo, iz katerega je razvidno, da je naprava usposobljena za delo.

Upravičenci:

- upravičenci so fizične osebe s stalnim bivališčem v Občini Moravske Toplice.

Višina subvencioniranja:

- do 50 % plačanega računa za testiranje ustrezne in tehnično dovoljene škropilne naprave.

VIII. Spodbujanje vključevanja kmetov v ukrepe kmetijske politike

Namen:

Spodbujanje uvajanja Slovenskega kmetijskega okoljskega programa ter drugih ukrepov kmetijske politike.

Pogoji za pridobitev sredstev:

- vključenost v določene ukrepe kmetijske politike – integrirano poljedelstvo, integrirano sadjarstvo, integrirano vinogradništvo, integrirano vrtnarstvo ali ekološko kmetovanje,
- sofinanciranje vključitve v ukrepe se uveljavlja na podlagi zahtevka (obrazec 06) in predloženega plačanega računa za opravljeno kontrolo.

Višina pomoči:

- do višine 50 % upravičenih stroškov kontrole vključenosti v integrirano poljedelstvo, integrirano sadjarstvo, integrirano vinogradništvo, integrirano vrtnarstvo ali ekološko kmetovanje.

IX. Sofinanciranje kemičnih analiz zemlje

Namen:

Varstvo in ohranjanje okolja.

Pogoji za pridobitev sredstev:

- upravičenci do subvencije so fizične osebe s stalnim bivališčem v Občini Moravske Toplice,

– sofinanciranje se uveljavlja na podlagi zahtevka (obrazec 07) in predloženega plačanega računa za opravljene kemične analize.

Višina pomoči:

– sofinancira se do 50 % cene kemične analize zemlje.

X. Skupni pogoji

Pogoj za pridobitev finančnih intervencij so poravnane obveznosti do Občine Moravske Toplice, Krajevnih skupnosti v Občini Moravske Toplice ter podjetij in zavodov, katerih ustanoviteljica je Občina Moravske Toplice.

Pri dodelitvi finančnih intervencij se upoštevajo še dodatna merila:

- da ima kmetija zastavljeno smer razvoja in ima zagotovljene naslednika v primeru, da je nosilec kmetijskega gospodarstva starejši od 65 let,
- do sedaj prejete različne občinske subvencije – subvencije obrestne mere ali garancije za kredite po razpisih ter poravnane obveznosti po teh kreditih.

Pri ukrepih pod točkami od III. do IX. se priznavajo računi, zahtevki za izplačilo in dokazila o plačilu, izstavljeni po 01.12.2005. Pri ukrepih pod točkami IV., V., VI., VIII. in IX. se izplačujejo samo zneski, večji od 5.000,00 SIT.

XI. Vsebina vloge

Vlagatelji, ki se prijavljajo za ukrepe pod točkami III. do IX., morajo vložiti vlogo oziroma izpolnjene predpisane obrazce in priložiti zahtevano dokumentacijo oziroma dokazila, ki so pod posameznim ukrepom navedeni v razpisu oziroma v razpisni dokumentaciji.

Obrazci vlog in razpisna dokumentacija so od začetka razpisa na voljo na Občinski upravi občine Moravske Toplice, Kranjčeva ul. 3, 9226 Moravske Toplice.

Vse informacije v zvezi z razpisom se dobijo na Občinski upravi občine Moravske Toplice, Kranjčeva ul. 3, 9226 Moravske Toplice ali na tel. 02/538-15-06, kontaktna oseba Majda Lipič Prosič.

XII. Rok in način vložitve vloge

Rok za vložitev vloge je do izkoriščenosti sredstev oziroma najkasneje 30. 11. 2006.

Vloge se pošljejo s priporočeno pošto na naslov: Občina Moravske Toplice, Kranjčeva ul. 3, 9226 Moravske Toplice, s prispisom »subvencije v kmetijstvu« oziroma se vložijo neposredno na Občinski upravi občine Moravske Toplice, Kranjčeva ul. 3, 9226 Moravske Toplice.

XIII. Obravnava vlog

Vloge bo obravnavala strokovna komisija.

Komisija opravi strokovni pregled popolnih vlog ter jih oceni na podlagi pogojev in meril, ki so navedena v razpisu oziroma razpisni dokumentaciji. Na podlagi ocene vlog komisija pripravi predlog prejemnikov finančnih sredstev. O upravičenosti do dodelitve sredstev odloči občinska uprava s sklepom. O odločitvi bodo prosilci obveščeni v roku 15 dni po odločitvi.

Prepozno prispеле vloge se zavrže, neutemeljene pa zavrne. Vlagatelje nepopolnih vlog komisija v roku 8 dni od pregleda vlog pisno pozove, da jih dopolnijo. Rok dopolnitve je 10 dni od prejema poziva za dopolnitev. Nepopolne vloge, ki jih vlagatelj v navedenem roku ne dopolni, se zavrže, neustrezno dopolnjene vloge pa zavrne.

Zoper odločitev lahko vlagatelj vložijo pritožbo za preveritev utemeljenosti sklepa o dodelitvi sredstev na naslov Občine Moravske Toplice v roku 8 dni od prejema sklepa. Odločitev župana o pritožbi je dokončna. Prepozno vložene pritožbe se zavrne.

XIV. Poraba

Za namene iz točk od III. do IX. je obdobje subvencioniranja proračunsko leto 2006.

OBČINA MORAVSKE TOPLICE

Dopolnilne dejavnosti na kmetijah LE IZOBRAŽENI NOSILCI SO LAHKO KONKURENČNI

Soboški zavod KGZS oziroma tamkajšnji svetovalci za dom, družino in dopolnilne dejavnosti z oddelka za kmetijsko svetovanje so v ciklusu pridobitve ustreznih kvalifikacij za dopolnilne dejavnosti na kmetijah tudi letos pripravili izobraževanje iz osnov tehnologij izdelovanja suhomesnih izdelkov.

Udeležilo se ga je 20 tečajnikov, ki so že nosilci turističnih dejavnosti na kmetijah. Na območju soboškega zavoda je uradno 44 turističnih kmetij in vinotočev. Izobraževanje je sestavljeno iz teoretičnega dela, ki ga je vodil zunanji strokovni sodelavec, živilski tehnolog Igor Kustec iz podjetja MIR Radgona, in praktičnega, na katerem je iz svoje izkušnje predstavil Drago Passero iz Tešanovec, ki se poleg vinotoča ukvarja tudi z mesno predelavo.

FOTO: GEZA GRABAR

Mentor praktičnega usposabljanja Drago Passero s tečajnikom.

Po mnenju Ivanke Donko, vodje pomurskih svetovalk za dom, družino in dopolnilne dejavnosti, so na območju njihovega zavoda tudi letos pripravili paleto tečajev za dopolnilne dejavnosti za kmetijah: 70-urni osnovni tečaj za nosilce turističnih dejavnosti, 30-urnega za tradicionalno peko ter nedavno še za izdelovanje suhomesnih izdelkov. Med številnimi ocenjevanji, ki bodo sledila, bodo med drugim ocenili kisló repo in zelje, prekmursko šunko, prekmursko gibanico, perece in jeseni še bučno olje.

Geza Grabar

Dopolnilne dejavnosti na kmetijah MOŽNOST: ZELENJADARSTVO

FOTO: LUDVIK SOČIČ

V razmerah, ko se mnogi kmetje-lastniki manjših obdelovalnih površin srečujejo z nepremostljivimi težavami, se ponuja kot dobra možnost zelenjadarstvo. Ambiciozno so se ga lotili nekateri lastniki namakanih površin v Ivancih, vendar se težave množijo, dokler morajo pridelovalci sami poskrbeti tudi za prodajo. Podleskovi v Norsincih so se zelenjadarstva pogumno lotili že pred desetletjem. Njim to ni le dopolnilna, ampak osnovna dejavnost. Sprejeli so jo kot podjetniški izziv z vsemi prednostmi in riziki proizvodnje. (L. S.)

Na podlagi 21. člena Zakona o lokalni samoupravi (uradno prečiščeno besedilo)/ZLS-UPB1 (Uradni list RS, 100/2005) in 16. člena Statuta Občine Moravske Toplice (Uradni list RS, št. 11/99, 2/01, 24/01, 69/02 in 28/03) je Občinski svet Občine Moravske Toplice na svoji 26. redni seji dne 30. maja 2006 sprejel

PRAVILNIK

O ENKRATNI DENARNI POMOČI ZA NOVOROJENCE V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

1. člen

Ta pravilnik ureja dodeljevanje enkratne denarne pomoči za novorojence (v nadaljevanju: denarna pomoč) z območja Občine Moravske Toplice, določa upravičence, višino denarne pomoči, pogoje in postopek za uveljavljanje ter način dodelitve enkratne denarne pomoči.

2. člen

Denarna pomoč je enkratna denarna pomoč novorojenemu otroku, ki se zagotavlja iz sredstev občinskega proračuna in s katero se staršem novorojenega otroka zagotovijo dodatna sredstva za pokrivanje stroškov, ki nastanejo z rojstvom otroka.

3. člen

Pravico do denarne pomoči ima družina, ki ima stalno bivališče na območju Občine Moravske Toplice in novorojenec živi na tem naslovu.

V primeru, da starša živita ločeno, ima pravico do denarne pomoči tisti od staršev, pri katerem novorojenec živi.

4. člen

Pravica do denarne pomoči se uveljavlja na podlagi pisne vloge, in sicer najkasneje v roku šestih mesecev od dneva otrokovega rojstva. Po preteku tega roka pravica do denarne pomoči preneha in se vloga s sklepom zavrže kot prepoznana.

Vlogo za dodelitev denarne pomoči lahko vloži le eden od staršev, na podlagi njunega medsebojnega dogovora: mati novorojenca ali pa oče novorojenca oziroma tisti od staršev, pri katerem ima otrok stalno prebivališče in izpolnjuje pogoje iz 3. člena tega pravilnika.

5. člen

Vlogi za dodelitev denarne pomoči je potrebno priložiti:

- izpisek iz rojstne matične knjige za novorojenca,
- potrdilo o stalnem prebivališču za novorojenca in vlagatelja oziroma potrdilo o skupnem gospodinjstvu,
- številko vlagateljevega osebne računa.

6. člen

O dodelitvi denarne pomoči se odloči z upravno odločbo najkasneje v roku 30 dni od prejema popolne vloge. Denarna pomoč se vlagatelju izplača na njegov osebni račun v roku 30 dni po pravnomočnosti odločbe.

Zoper izdano odločbo je dovoljena pritožba pri županu občine, ki mora biti vložena v pisni obliki.

Če iz vloge niso razvidne vse okoliščine, ki so podlaga za uveljavitev pravic po določbah tega pravilnika, se vlagatelja pozove na dopolnitev vloge. V kolikor vlagatelj najkasneje v roku 15 dni vloge ne dopolni, se le-ta s sklepom zavrže kot nepopolna.

7. člen

Občinska uprava lahko na podlagi pisnega mnenja patronažne službe ali Centra za socialno delo izjemoma določi, da se namesto denarne pomoči dodeli pomoč novorojencu v materialni obliki, če tako zahtevajo koristi otroka. Znesek te oblike pomoči je enak višini zneska enkratne denarne pomoči.

8. člen

Denarna pomoč po tem pravilniku ni prenosljiva na drugo pravno ali fizično osebo niti je ni mogoče nameniti v humanitarne ali druge namene.

9. člen

Prejemnik je dolžan vrniti prejeto denarno pomoč skupaj z zamudnimi obrestmi, če se ugotovi, da jo je prejel na podlagi neresničnih podatkov oziroma v nasprotju z določbami tega pravilnika.

10. člen

Višina denarne pomoči znaša 30.000,00 SIT neto za prvega otroka, za vsakega naslednjega otroka pa se poveča za dodatnih 10.000,00 SIT neto (40.000,00 SIT za drugega, 50.000,00 SIT za tretjega, 60.000 za četrtega ...).

O spremembi višine pomoči odloča Občinski svet Občine Moravske Toplice s sklepom na predlog župana, praviloma za vsako proračunsko leto posebej. Če za posamezno proračunsko leto sklep o višini pomoči ni sprejet, velja v tekočem letu oziroma vse dokler ni sprejeta odločitev o drugačni višini pomoči, višina pomoči iz preteklega leta.

11. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se za vse novorojence, rojene od 1. 1. 2006 dalje.

Številka: 152-01/06-5

V Moravskih Toplicah, 30. maj 2006

Župan Občine Moravske Toplice:
FRANC CIPOT, l. r.

SREDSTVA ZA POSPEŠEVANJE RAZVOJA PODJETNIŠTVA

Razvojna agencija Sinergija opozarja, da so skupaj z Garancijskim skladom za Pomurje pripravili razpise za dolgoročne kredite in garancije, namenjene pospeševanju razvoja podjetništva na območju občin Razvojne agencije Sinergija za leto 2006. Razpisi so bili objavljeni v Uradnem listu (UL številka 37) 7. aprila 2006.

V sodelovanju s poslovnimi bankami so razpisali:

1. Kreditiranje samozaposlovanja podjetnikov začetnikov in odpiranja novih delovnih mest v malem gospodarstvu v letu 2006,
2. Dolgoročni krediti ter garancije, namenjene pospeševanju razvoja podjetništva v Pomurju za leto 2006,
3. Dolgoročni krediti ter garancije, namenjene kreditiranju »inkubirancev« v Mrežnem pomurskem podjetniškem inkubatorju, podjetju za pospeševanje podjetništva v Pomurju d.o.o.

Potencialni prosilci lahko obrazce za vlogo dobijo na sedežu RA Sinergija, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice, informacije na tel. 538 13 50 in 538 13 52, kontaktne osebi: Darja Čerpnjak in Jožica Toplak.

Prosenjakovci

SREDSTVA ZA OBNOVO ŠOLSKEGA VODNJAKA

V začetku junija je župan Franc Cipot skupaj s še štirimi župani slovenskih občin podpisal pogodbo z Janezom Podobnikom, ministrom za okolje in prostor, in Urošem Slavincem, predsednikom uprave poslovnega sistema Helios d.d. o urejanju šolskega vodnjaka v Prosenjakovcih. Večino sredstev za obnovo bo občina dobila iz Heliosovega sklada za ohranjanje čistih slovenskih voda, ki sta ga leta 1998 ob svetovnem dnevu voda ustanovila Helios in MOP, vanj pa se stekajo sredstva od prodaje okolju prijaznih Heliosovih premazov. Doslej je bilo s sredstvi sklada očiščeno 17 kraških jam in obnovljenih 38 krajevnih in vaških vodnjakov v 35 slovenskih občinah. Letos je na razpis prispelo kar 21 prijav, med pet izbranih pa je bil uvrščen tudi predlog Občine Moravske Toplice za obnovo prosenjakovskega šolskega vodnjaka.

Obrazce za vlogo za dodelitev enkratne denarne pomoči za novorojence lahko dobite v tajništvo Občine Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 1. nadstropje in na spletni strani občine www.moravske-toplice.si, informacije pa tudi po telefonu 538 15 00.

VAŠKI VODOVOD TEŠANOVCI ZA LETO 2005

Vaški vodovod Tešanovci oskrbuje približno 400 porabnikov. Vodni vir je obstoječe vaško zajetje. Okrog zajetja ni določenih vodovarstvenih pasov. Zajetje se nahaja v gozdčiku, ki je obdan z obdelovalnimi površinami, je ograjeno, tehnično slabše urejeno in potrebno obnove.

V letu 2005 je bilo v okviru notranjega nadzora za bakteriološke analize odvzetih 10 vzorcev, za fizikalno kemične analize pa 6 vzorcev vode s trikratno kontrolo pesticidov. Vsi odvzeti vzorci so bili skladni s Pravilnikom o pitni vodi.

V okviru državnega monitoringa so bili odvzeti 4 vzorci za bakteriološke analize in 4 vzorci za fizikalno kemična preiskavanja. Vsi odvzeti vzorci so bili v skladu s Pravilnikom o pitni vodi.

TABELA 1: Mikrobiološke in kemične analize pitne vode na sistemu vaškega vodovoda Tešanovci za leto 2005 – notranji nadzor

MESTO ODVZEMA	MESTO ODVZEMA	MIKRO-BIOLOGIJA USTREZNOST	VZROK OPOREČNOSTI	IZVEDENI UKREP	KEMIJA USTREZNOST	VZROK OPOREČNOSTI	IZVEDENI UKREP
05.01.2005	Šola	USTREZA			USTREZA		
02.02.2005	Šola	USTREZA			USTREZA		
02.03.2005	Trg. Cipot	USTREZA					
06.05.2005	Črpališče	USTREZA			USTREZA		
02.06.2005	Šola	USTREZA			USTREZA		
06.07.2005	Trg. Cipot	USTREZA			USTREZA		
24.08.2005	Črpališče	USTREZA					
13.10.2005	Šola	USTREZA			USTREZA		
10.11.2005	Trg. Cipot	USTREZA					
15.12.2005	Črpališče	USTREZA					

V letu 2005 je bilo v okviru notranjega nadzora odvzetih 10 vzorcev za bakteriološka preiskavanja in 6 vzorcev za kemična preiskavanja s trikratno kontrolo pesticidov iz skupine triazini.

Vsi vzorci, odvzeti za bakteriološka in kemična preiskavanja, so bili skladni s Pravilnikom o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04).

TABELA 2: Vodovod Murska Sobota – število laboratorijskih preskušanj v letu 2005 – državni monitoring

Objekt	št. preb., ki jih oskrb.	število laboratorijskih analiz v letu 2005								
		bakterioloških						kemičnih		
		vseh	opor.	%	E. coli*	%	vseh	opor.	%	
Vaški vodovod Tešanovci	407	4	0	0,0	0	0,0	4	0	0,0	

E.coli*: E.coli+enterokoki+Clostridium perfringens

Tabela 2 prikazuje podatke laboratorijskih preskušanj vzorcev pitne vode iz vaškega vodovoda Tešanovci v letu 2005, dobljene v okviru državnega monitoringa. V okviru državnega monitoringa so bili odvzeti 4 vzorci pitne vode za redna bakteriološka preiskavanja in 4 vzorci za redna kemična preiskavanja.

Vsi odvzeti vzorci v okviru državnega monitoringa so bili skladni s Pravilnikom o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04).

Spremljanje pesticidov iz skupine triazini in nitratov na sistemu vaškega vodovoda Tešanovci je prikazano v tabelah 3, 4, 5 in 6.

TABELA 3: Vsebnost atrazina na sistemu vaškega vodovoda Tešanovci (izraženo v µg/l)

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec
1999									0,18			
2000												
2001					0,12							
2002		<0,03			0,1			0,38	0,1			
2003		0,1			0,1			0,09	0,09			
2004		0,08				0,08		0,08				
2004M												
2005		0,09				0,07				0,08		
2005M												

*normativ 0.1 µg/l

TABELA 4: Vsebnost desetil-atrazina na sistemu vaškega vodovoda Tešanovci (izraženo v µg/l)

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec
1999									0,13			
2000												
2001					0,09							
2002		<0,03			0,07			0,17	0,07			
2003		0,07			0,06			0,05	0,05			
2004		0,05				<0,05		<0,05				
2004M												
2005		<0,05				<0,05					<0,05	
2005M												

*normativ 0.1 µg/l

TABELA 5: Vsebnost skupnih pesticidov na sistemu vaškega vodovoda Tešanovci (izraženo v µg/l)

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec
1999									0,31			
2000												
2001					0,21							
2002					0,17			0,55	0,17			
2003		0,17			0,16			0,14	0,14			
2004		0,13				0,08		0,08				
2004M												
2005											0,08	
2005M												

*normativ 0.5 µg/l

TABELA 6: Vsebnost nitratov na sistemu vaškega vodovoda Tešanovci (izraženo v µg/l)

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec
2004					12,6		12					
2004M												
2005	14						33				19	
2005M												

*normativ – 50 µg/l NO₃

Čimprej je potrebno okrog vodnega zajetja določiti vodovarstvene pasove ter predpisati režim, ki se mora v njih izvajati, do takrat pa je potrebno upoštevati določila Uredbe o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla (Ur. list R. S. št. 68/96), ki v 5. alineji 9. člena predpisuje, da sta na območju vodnega zajetja ali na razdalji do 200 metrov od objekta za zajem vode vnos dušika in preoravnane travinja prepovedana.

Predlagamo ureditev vodnega zajetja ter glede na lokacijo zajetja nadaljnje spremljanje nitratov in pesticidov.

VODOVOD MURSKA SOBOTA

javno podjetje d.o.o.

Murska Sobota, Kopaliska 2

Zap. št.: V05-021/2006-PB

Datum: 30. 3. 2006

Pripravil: Boris Petric
Odgovorna oseba za kvaliteto pitne vode

MNSS Občine Moravske Toplice BISTVENE SPREMEMBE

Potem ko je bil razrešen s funkcije dolgoletni predsednik Pomurske madžarske narodne samoupravne skupnosti György Tomka, smo predsednika Madžarske narodne samoupravne skupnosti Občine Moravske Toplice Tiborja Vörösa prosili za mnenje o tem, kaj razrešitev – glede na dolgoletno nasprotovanje in spore – pomeni za delo madžarskih skupnosti v občinah Prekmurja.

»Začrtani cilj je Madžarska narodna samoupravna skupnost občine Moravske Toplice z nezaupnico bivšemu predsedniku uresničila. Dejanje je bilo potrebno zelo precizno načrtati, planirati, z zakonodajo uskladiti in jih predložiti tudi volilkam in volilcem. Slednji so nam ves čas lojalno stali ob strani in tako nam ni bilo težko vztrajati osem let in na koncu zmagati.

Tibor Vörös,
predsednik
MNSS
Občine
Moravske
Toplice.

Pripadnikom madžarske narodnosti in tudi večinskemu narodu, ki živi na našem območju, je nezaupnica prinesla zadovoljstvo in možnost, da bo po skoraj 8-letnem samovladju in samoumnem ravnanju delovanje potekalo v skladu s slovensko ustavo in zakonodajo o lokalni samoupravi. Konec je vladavine osebnih interesov. Skupnost bo delovala v dobrobit in blaginjo narodnostnega življa v Prekmurju,« pojasnjuje Tibor Vörös, predsednik Madžarske narodne samoupravne skupnosti občine Moravske Toplice.

»Takoj smo se dogovorili za spremembo statuta Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti, ki bo omogočala enakopravnost in enakovrednost vseh petih narodnih skupnosti v občinah Dobrovnik, Hodoš, Lendava, Moravske Toplice in Šalovci. Na področju kreditiranja gospodarstva in kmetijstva narodnostnega življa smo se lotili bistvenih sprememb in se na čelu z novim predsednikom PMSNS Francem Vido uspeli dogovoriti o začetnih korakih za pridobitev kreditiranja v lastne roke. To, kar so za nas do zdaj vodili v Ribnici, smo preselili v Prekmurje. Največje zadovoljstvo pa je, da se bomo v bodoče o vseh zadevah dogovorili in bo naša stališča predsednik, g. Franc Vida, predstavljal tako v Sloveniji kot tudi na Madžarskem.«

PGD Prosenjakovci

110 LET GASILSTVA V PROSENJAKOVCIH

PGD Prosenjakovci se uvršča med štiri prostovoljna gasilska društva v Občinski gasilski zvezi (OGZ) Moravske Toplice, ki so že proslavila 110-letni jubilej. Okrogletnice so vselej razlog za slavlje, toliko bolj, če gre za tako visok jubilej. Veliko je mejnikov v razvoju in delovanja gasilstva v obmejnem kraju Prosenjakovci na skrajnem severovzhodu občine, ko sestavljamo mozaik kronike 110 let; prav je, da omenimo zadnjega, ko so drugo nedeljo v juniju pred novim vaško-gasilskim domom počastili visoko obletnico ustanovitve. Poleg več sto gasilcev iz društev sektorja, ki nosi njihovo krajevno ime, iz drugih krajev in iz sosednje Magyarszombatfe na Madžarskem, so slavlje z obiskom počastili tudi številni gostje ter krajani, ki so za gasilstvo živeli ves ta čas.

Predsednik društva Zvonko Špilak je ob jubileju dejal, da je 110 let prehojene poti PGD Prosenjakovci sicer dolgo, a po dinamični kratki obdobje. Od ustanovitve društva daljnega leta 1896 pa do današnjih dni so se zgodili vsi najpomembnejši mejniki človeštva sodobnega časa: dve svetovni vojni, menjali so se družbeni sistemi, v njihovi soseščini je nastala in bila v zadnjih letih odstranjena strogo zaprta državna meja, ki je v preteklosti v veliki meri zaznamovala življenje v kraju in soseščini.

»Naše gasilsko društvo se je razvijalo v mejah možnosti in pogojev dela. Vsa vodstva društva, od ustanovitve pa do danes, so si prizadevala narediti kar največ na področju organizacijske stabilnosti in operativne pripravljenosti. Društvo se je najhitreje razvijalo zadnjih dvajset let, ko se je v gasilske vrste vključilo veliko mladih, posodobljena pa je bila tudi gasilska oprema,« je dejal Špilak. Danes društvo šteje 69 članov.

Kolesje razvoja gasilstva se je tudi v tem dvojezičnem kraju, kjer živijo v sožitju Slovenci in pripadniki madžarske narodnosti, obračalo podobno kot v številnih drugih krajih. S prvo motorno brizgalno so se lahko v Prosenjakovcih pohvalili že leta 1950, z drugo, ki je v uporabi še danes, leta 1972. Rabljeno avtociстерno so kupili že leta 1975, ki so jo zamenjali z novo leta 1982. V 80. letih so pri nekdanji avtobusni garaži dogradili prostore in sčasoma je v zgornjem delu vasi nastal novi gasilski dom, ki je bil svečano predan namenu leta 1999. V društvenem biltenu, ki so ga izdali ob jubileju, so zapisali, da lahko nove društvene prostore kot izjemen uspeh takratne generacije gasilcev in vaščanov primerjajo z izgradnjo prvega, čeprav skromnega gasilskega doma v kraju leta 1900, starega gasilskega doma 1939, nabavo ročnih brizgaln 1896 in 1909 ter drugimi pridobitvami. Od leta 1988 so v

Prosenjakovcih bogatejši tudi za orodno vozilo. Nenehno izobraževanje in usposabljanje, tudi za nekatere specialne naloge, ter posodabljanje opreme so njihove trajne naloge. Zagotovo sta njihovi največji pridobitvi sodobna avtociстерna GVC 16/24, 4 x 4, ATEGO 918 in motorna brizgalna Zigler v letu 2004.

Na svečanosti so gasilcem iz Prosenjakovcih čestitali župan občine Moravske Toplice Franc Cipot, predsednik Gasilske zveze Slovenije (GZS) Ernest Eöry, ki je nekoč živel in služboval v tem kraju, in predsednik OGZ Moravske Toplice Štefan Kuhar.

Ob tej priložnosti so gasilcem podelili številna priznanja, društvena in občinska že na svečani seji v petek zvečer, ko so s predstavniki verskih skupnosti na krajevnem pokopališču pripravili tudi žalno komemoracijo v spomin na več generacij preminulih gasilcev, najvišja, državna, pa na osrednji prireditvi. Posebej so ponosni na gasilske veterane, ki so bili v društvu aktivni

FOTO: Geza GRABAR

dolgo obdobje v pestri in bogati zgodovini društva: Julij Horvat je dobil značko za 70 let dela v gasilstvu, Aleksander Kerčmar in Viljem Malačič za 60 let, Janez Kovač pa za 50 let. Gasilsko odlikovanje – plamenico GZS so prejeli: Štefan Kocet in Ernest Malačič st. – I. stopnje, Ladislav Kerčmar, Štefan Kovač in Zoltan Vukan – II. stopnje ter Ladislav Vörös (III. stopnje). Odlikovanje GZS I. stopnje so izročili Viljemu Čahu, III. stopnje pa Juliju Horvatu, Aleksandru Kerčmarju, Francu Jošarju, Janezu Kovaču in Viljemu Malačiču.

Geza Grabar

Občinska gasilska zveza Moravske Toplice

KROVNA GASILSKA ORGANIZACIJA PRED NOVIMI IZZIVI

Letna skupščina Občinske gasilske zveze (OGZ) Moravske Toplice – udeležili so se je predstavniki 26 od 27 prostovoljnih gasilskih društev, delujočih pod okriljem zveze, ter večina članov organov zveze – potrjuje tradicionalno dobro usmerjenost poslanstva zveze, ki je bila ustanovljena pred osmimi leti. Če se organizacija ne bi srečevala s pomanjkanjem finančnih sredstev za svoje delovanje, bi lahko pisali o še večjih uspehih.

Iz letnega poročila lani izvoljenega predsednika zveze Štefana Kuharja je razvidno, da je krovna občinska organizacija gasilcev v veliki večini primerov zadovoljna z delom svojih članic, društva pa so po njegovem mnenju organizirana primerno razmeram in pogojem, v kakršnih živijo. »S takšnim načinom zaščite pred požari so začeli pred več kot 120 leti in ga še vedno dopolnjujejo naši občani, da si zagotavljajo varnejše bivanje v svojem okolju. S takšno organiziranostjo so si zagotavljali hitro pomoč in reševanje, zato imamo skoraj v vsaki vasi gasilsko društvo. Rezultati dela gasilskih društev so vidni na vseh področjih, predvsem pa pri požarnem varstvu, saj iz leta v leto beležimo manj požarov. Še vedno so gasilci tisti, ki se s svojim prostovoljnim delom prvi lotijo reševanja,« je Štefan Kuhar ponosen na poslanstvo gasilcev.

Gasilci so tudi v minulem letu za opravljanje javne gasilske službe – bodisi pri izobraževanju in usposabljanju ali pri intervencijah porabili nešteto ur, priznanja za njihovo delo pa so jim bila namenjena bolj poredko. Predsednik se ni mogel izogniti materialnemu položaju zveze, ki glede na veliko število društev ni zadovoljiv. Sredstev za pokrivanje najnujnejših potreb v skladu z zakonodajo ni dovolj. Do leta 2009 bi se morale vse operativne gasilske enote opremiti v skladu z merili Vlade RS o opremljanju, o čemer pa – glede na materialni položaj zveze oziroma društev – predsednik močno dvomi. Predvidena so tudi izobraževanja po posameznih specialnostih, ker pa izostanke članov operativnih enot za potrebe gasilstva oziroma opravljanje javne gasilske službe njihovi delodajalci vse manj tolerirajo, se Kuhar boji, da tak način delovanja prostovoljnih gasilskih društev ne bo dolgo vzdržal.

Iz poročila poveljnika zveze Jožeta Čarnija je razvidno, da so društva iz vseh treh sektorjev, Martjanci, Prosenjakovci in Bogojina, letne obveznosti na operativnem področju opravila dobro. Ob znanih tekočih obveznostih operativnih enot, kot so pregledi društev, sektorska ter občinska tekmovanja, vaje ob mesecu požarnega varstva, nekateri se udeležujejo tudi regijskega in državnega ligaškega tekmovanja, je zveza jeseni organizirala strokovno ekskurzijo gasilcev v Metliko in Krško z ogledom gasilskega muzeja.

S požarno varnostjo znotraj OGZ Moravske Toplice v minulem letu je bil Čarni

zadovoljen, gasilci pa so morali velikokrat posredovati ob močnem avgustovskem deževju. »Gasilci nismo samo krotitelji požarov, temveč smo vsestranski dejavnik tudi pri drugih nesrečah, zato smo lahko ponosni na poklic, katerega opravljamo, saj pomagamo človeku vedno takrat, kadar je ogrožen in nas potrebuje,« je poveljnik sklenil poročilo.

V razpravi po poročilih preostalih organov zveze so se delegati dotaknili številnih področij svojega delovanja. Nekateri

v močnem porastu, zato bo potrebno z oceno ogroženosti seznaniti ključna nosilca turističnega razvoja v Moravskih Toplicah, družbi Terme 3000 in Vivat. Predlagal je, da se za reorganizacijo gasilstva imenuje delovna skupina, ki naj pripravljene teze za razvoj gasilstva posreduje tudi lokalni skupnosti.

Anton Rančigaj meni, da je pred vsemi gasilci v regiji obdobje intenzivnega izobraževanja, saj je predznanje tečajnikov iz marsikatero sredine slabo, v društvih,

posamezniki so poudarili, da je ob trenutnih razmerah znotraj zveze potrebno izpeljati reorganizacijo gasilstva, saj nekatera društva zaradi pomanjkanja operativnih članov med delavnikih niso sposobna zagotavljati kakovostnega opravljanja nalog ob morebitnih intervencijah; da je vse več gospodarskih subjektov, ki ne odvajajo sredstev za zaščito in reševanje; zastarela gasilska oprema je rakasta rana tudi znotraj te zveze, slišali smo tudi opozorilo, naj se zastarela oprema ne zamenjuje in nadomešča s staro opremo.

Med številnimi gosti so se letnega zbora zveze udeležili tudi Slavko Jauk, svetovalec na soboški izpostavi Uprave RS za zaščito in reševanje, regijski gasilski poveljnik Anton Rančigaj in podžupan ter državnozborski poslanec Geza Džuban. Prvi je predlagal, naj se za celotno občino izdela ocena požarne ogroženosti, ki bo podlaga za aktiviranje posameznih društev. Ogroženost se povečuje zlasti v občinskem središču, Moravskih Toplicah, kjer je turistična dejavnost v zadnjem času

kjer ni zadostnega števila članstva, pa je po njegovem mnenju potrebno razmišljati o združevanju operativcev in opreme.

O pomanjkanju operativnih članov zaradi odsotnosti mladih je govoril tudi Geza Džuban, rekoč, da je edina rešitev razmišljanje v smeri združevanja. S predlogom sofinanciranja zaščite in reševanja s strani organizacij pa je najprej potrebno vzpostaviti stik z županom in nastopati skupaj.

Kopja so se lomila tudi okrog memorialnih gasilskih tekmovanj, ki jih je na območju OGZ Moravske Toplice kar nekaj, čeprav je interes domačih enot za sodelovanje na njih vse manjši. Po predlogu več predstavnikov društev so pomoč pri izvedbi memorialnih tekmovanj (in obletnic) vnesli v program dela zveze za leto 2006.

Imenovana je bila komisija za delo z mladino. Vodila jo bo Valerija Horvat iz PGD Filovci, njena člana pa sta Jože Solar (PGD Andrejci) in Janko Robi (PGD Motvarjevci).

Koreniti premiki v gasilstvu v občini OBČINSKA CENTRALNA OPERATIVNA ENOTA

Na zadnji seji predsedstva Občinske gasilske zveze (OGZ) Moravske Toplice konec maja je župan občine Franc Cipot prisotne člane predsedstva, drugih organov zveze, odgovorne za zaščito in reševanje ter civilno zaščito v občini seznanil z nekaterimi novimi pogledi na opravljanje gasilske javne službe.

Za tekoče leto bo z vsemi 27 prostovoljnimi gasilskimi društvi v občini podpisal tripartitno pogodbo o opravljanju javne gasilske službe, v letu 2007 pa naj bi se na nivoju občine organizirala centralna operativna enota. Kljub vedno večjim sredstvom iz občinskega proračuna za reševalno opremo in druge potrebe gasilstva je v vseh enotah težko zagotoviti ustrezno usposobljenost in s tem najboljšo izvedbo intervencije ob požarih na novih, sodobnih sredstvih, prav tako je pri delodajalcih težko zagotoviti odsotnost operativcev za izobraževanje in intervencije.

S predlogom župana, ki že več let glasno razmišlja, da je nujno potrebno gasilstvo v operativnem smislu reorganizirati, so se zbrani načelno strinjali, saj so ocenili, da je očitno dozorel čas za spre-

membe. O konkretni viziji centralne operativne enote na nivoju občine, ki bi bila sestavljena iz zainteresiranih gasilcev vseh prostovoljnih gasilskih društev in bi štela okrog 30 članov (oziroma 3 x po 10 operativcev), ki bi se primerno izobraževali in bi bili za dežurstvo in dosegljivost nagrajani, enota pa bi uporabljala obstoječo opremo gasilskih društev in bi posredovala ob požarih na območju celotne občine, so imeli nekatere pomisleke. Razmišljali so o tem, kaj se bo zgodilo s sedanjimi društvi, kje bi bila enota locirana, ali ni pomembno, kje je kateri operativec doma, in ali bo sklenjen dogovor z delodajalci o možnosti odsotnosti zaradi intervencije.

Župan zagotavlja, da bi vsa društva v občini ostala in bi njihovi operativci po-

magali pri večjih požarih in ob naravnih nesrečah. »Občinska centralna operativna enota ne bi imela točne lokacije v občini, ampak bi bila povsod, kjer bi bili doma njeni člani. Trojke bi bile dosegljive na različnih lokacijah v občini. Ob požaru bi aktivirali tiste, ki bi bili dogodku najbližje,« je povedal župan in dodal, da bi se občina z delodajalci na območju lokalne skupnosti dogovorila o možnosti sodelovanja zaposlenih v intervencijah.

O delovanju, sestavi, aktiviranju in še čem se bo verjetno porodilo še več vprašanj, ki pa jih bo potrebno sproti reševati ob ustanovitvi. Razpis za prijavo posameznih zainteresiranih gasilcev v sestavo občinske centralne operativne enote naj bi bil objavljen v občinskem glasilu Lipnica pred koncem letošnjega leta.

Selo

NOVO VOZILO ZA GASILCE

Gasilci iz Sela, ki se uvrščajo med najbolj aktivna in z uspehi v zadnjih letih prežeta gasilska društva, so z nakupom novega gasilskega vozila za prevoz ljudi in prikolice za gasilsko opremo postavili novi mejnik. Gasilstvo v tem slikovitem kraju na Goričkem je lani počastilo 80-letnico delovanja, leta 1999 so predali namenu novo avtocisterno, pred desetletjem so razvili društveni prapor, že leta 1987 pa kupili prvo orodno vozilo. Leta 1990 je bila k vaško-gasilskemu domu dograjena orodjarna, v 90. letih pa je bil skupni objekt gasilcev in krajanov tudi temeljito obnovljen.

V duhu spoznanja, da se z velikimi spremembami in novimi pridobitvami v družbi vrednote gasilstva niso spremenile, so si v Selu že pred leti prizadevali za zamenjavo voznega parka. Kot je povedal Zlatko Balajc, predsednik društva, so za nakup novega vozila vložili ogromno truda in potrkali na številna vrata. Pri tem so jim nesebično stali ob strani tako krajanji kakor prebivalci okoliških vasi pa tudi Občina Moravske Toplice, Občinska gasilska zveza, Zavarovalnica Triglav in drugi sponzorji ter donatorji. Za novo vozilo je bilo potrebno zbrati 6,8 milijonov tolarjev.

»Srčno upam, da bodo mlajše generacije, ki šele prihajajo, znale spoštovati vrednote prostovoljnega dela in nadaljevale gasilsko delo ter ga razvijale in nadgrajevale v našo skupno in bogato dediščino,« je menil predsednik. Spomnil je, da gasilcev dobri rezultati ne smejo uspavati, pač pa pri tem še bolj krepiti. »Ko pokliče gasilska dolžnost, nas ne zadrži nobena stvar. Ne sprašujemo se o denarju, ceni, obleki, nenazadnje marsikdaj tve-

gamo tudi zdravje in življenje, le da dolžnost opravimo, tako kot znamo in zmremo. Gasilska zveza Slovenije in državne ustanove nam narekujejo, da se moramo do leta 2009 primerno opremiti z osnovno zaščitno opremo in pridobiti ustrezna znanja, kar prostovoljnemu gasilcem nalaga še več odgovornosti in nalog. Iz tega tudi izhaja, da bo potrebno bolj ceniti in ovrednotiti prostovoljno delo gasilca.«

Številne prireditve dokazujejo, da so bili gasilci nosilci družabnega življenja v kraju vse od njegove formalne ustanovitve. Tako so bili leta 1997 pobudniki in so skupaj s krajanji pripravili in izvedli 1. vseslovensko srečanje vaščanov vasi Selo-Sela-Sele, ki je postalo tradicionalno.

Na svečanosti, kjer se je zbralo veliko gasilcev, krajanov in drugih gostov, so gasilcem Sela za novo pridobitev med drugimi čestitali tudi član predsedstva GZS Slavko Škerlak, predsednik Občinske gasilske zveze Moravske Toplice Štefan Kuhar in župan Franc Cipot.

Po kulturnem programu pevcev iz Sela in učencev fokovske osemletke ter blagoslovitvi vozila, ki ga je opravil škof Evangeličanske cerkve na Slovenskem mag. Geza Erniša, je društvo najzaslužnejšim posameznikom in organizacijam podelilo zahvale. Za vsestransko pomoč pri razvoju gasilske organizacije in požarne varnosti ter za prizadevnost, delo v društvu in za prispevek pri izvedbi gasilskih akcij so plaketo PGD Selo prejeli: Ludvik Grabar, Andrej Novak, Zlatko Balajc, Slavko Lazar, Milivoje Milosavljevič, Drago Novak, Jože Kocet, Oskar Makari, Suzana Nemeč, Štefka Flisar, Slavica Šebok in Janez Farič. Posebno priznanje za dolgoletno uspešno in aktivno delo ter za pomemben prispevek k razvoju gasilske organizacije je društvo podelilo svojemu častnemu članu Štefanu Grabarju.

PGD Berkovci

70 LET GASILSTVA IN DRUŽBENEGA DELA

Zadnja nedelja v maju je bila v vasi Berkovci v znamenju 70-letnice gasilstva. Na ta dogodek so se gasilci in krajanji še posebej skrbno pripravili: izdali so priložnostni bilten, pripravili prisrčno svečanost s kulturnim programom učencev DOŠ Prosenjakovci in OŠ Fokovci, najzaslužnejšim posameznikom in krajanom pa so podelili odlikovanja in priznanja.

Kot je v uvodnem nagovoru povedal predsednik društva Drago Kučan, so se v sedmih desetletjih tradicije gasilstva tako v kraju kot okolici skovala trdna prijateljstva, ki se negujejo še danes. V razvoj in napredek društva je bilo vloženo veliko dela članov in krajanov. Bila so številna prijetna druženja, pa tudi težki časi, zlasti v 30. letih prejšnjega stoletja, med drugo vojno in v prvih letih po osvoboditvi. Kljub menjavi oblastnikov in režimov gasilstvu niso nikoli bili naklonjeni časi. Neugodna davčna zakonodaja načrte gasilcev kot prostovoljne in humanitarne organizacije bremeni tudi danes.

Na ustanovnem zboru gasilske čete 6. januarja 1936 je bilo prisotnih 18 ustanovnih članov, ki so julija istega leta podali svečano prisego za gasilca. Zadnji ustanovni član društva, 90-letni Karel Koltai, je žal preminil le nekaj dni pred prireditvijo. Berkovski gasilci so že prvo leto nabavili 15 uniform, gasilsko trubo, ročno brizgalno in vse upravne knjige. Ognjeni krst je četa doživela leta 1939 v Ivanjševcih, kjer je zagorelo poslopje posestnika. Pred drugo svetovno vojno je bila četa iz vrst starejših vaščanov zadolžena za formiranje vojnega gasilstva, med okupacijo pa je delovala v skladu s takratno madžarsko zakonodajo. Gradnja gasilskega doma je potekala v letih 1948–1950, s pomočjo prostovoljnih prispevkov pa je društvo leta 1961 kupilo prvo motorno brizgalno znamke Savica, že od leta 1969 se društvo lahko pohvali z orodnim vozilom, naslednje leto so kupili še prikolico za prevoz gasilske opreme, leta 1985 pa novo motorno brizgalno Vatrosprem. Orodno vozilo TAM 2000 je društvo nabavilo leta 1987, električna sirena pa je bila na gasilski dom montirana leta 1990. V novem tisočletju so gasilci za povečanje požarne varnosti v kraju uredili vodno zajetje ter za desetino kupili svečane uniforme. Predsednik je domačim gasilcem čestital ob jubileju, rekoč, da je to jubilej tudi vseh krajanov Berkovec, saj so vsa leta stali ob strani društvu in mu pomagali pri njegovem delovanju.

Zbrane – med njimi so bili gasilci vseh 11 društev gasilskega sektorja Prosenjakovci ter kot gostje kolegi gasilci iz Vučje Gomile, Černelavec in Krplivnika, številni krajanji in drugi – so ob jubileju nagovorili: podžupan občine in poslanec v Državnem zboru RS Geza Džuban, predsednik OGZ Moravske Toplice Štefan Kuhar in regijski gasilski poveljnik Anton Rancigaj. Poudarili so pomen in vlogo gasilstva v tem okolju. Ne smemo namreč pozabiti, da gasilci niso posredovali le ob požarih, temveč so skrbeli tudi za požarno varnost in bili gonilo napredka, razvoja in družabnega življenja. V odročnem in tipičnem podeželskem okolju gasilstvo takšno vlogo ohranja tudi v novejšem času.

Poleg jubilejnih značk za dolgoletno in operativno delo v gasilstvu – za 70 let dela jo je posthumno prejel Karel Koltai, za 60 let pa Evgen Konkolič in Koloman Lanšček in za 40 let Ernest Kučan – so podelili tudi odlikovanja GZS in priznanja OGZ Moravske Toplice. Oblikovanji II. stopnje sta prejela Slavko Ozvačič in Karel Konkolič, III. stopnje pa posthumno Karel Koltai.

PGD Suhi Vrh

V ZADNJEM DESETLETJU POTRDLI 70-LETNO TRADICIJO

Gasilstvo ima lepo tradicijo tudi v Suhem Vrhu. Čeprav je delovanje gasilskega društva leta 1962 zamrlo, pa na področju požarnega varstva, gašenja požarov in nenazadnje tudi družabnega življenja nikakor ni mogoče spregledati pomembnega poslanstva, s katerim so napredni domačini v tem kraju uradno začeli 13. decembra 1936.

Iz zanimivega biltena, ki so ga izdali ob jubileju, je razvidno, da so se v kraju, ki se je takrat imenoval Suhi Vrh-Tešanovci ali Zgornji Tešanovci, zavedali, da se lahko le organizirani spopadejo z ognjenimi zublji (od ustanovitve društva do leta 1943 jih je bilo v kraju kar 17, večina podtaknjenih). V gasilsko četo se je vključilo 21 članov. Kmalu so se lotili zbiranja prostovoljnih prispevkov, s katerimi so zgradili vaško-gasilski dom z orodiščem za brizgalno in sobo za sestanke. Ko je Prekmurje zasedla Rdeča armada, se je gasilska četa tudi v Suhem Vrhu preimenovala v Gasilsko narodno milico, katere člani so oboroženi s puškami vzdrževali red v vasi zaradi nasilnega obnašanja posameznih ruskih vojakov. Po odhodu Rusov so gasilci zopet delovali kot civilno društvo. Sčasoma so nekateri začeli zapuščati gasilske vrste zaradi osebnih interesov pa tudi zaradi samovolje poveljstva in leta 1962 je društvo razpadlo. Poskusi v 80. letih prejšnjega stoletja, da bi gasilstvo v kraju ponovno zaživel, niso obrodili sadov.

Po gorečem prizadevanju posameznikov so ponovno strnili gasilske vrste leta 1996. Za to sta bila najbolj zaslužna Štefan Banfi, ki se je priselil iz Murske Sobote, in Robert Lainšček. Začelo se je desetletje trdega in marljivega dela vseh članov društva, ki jih je bilo že ob ponovni ustanovitvi več kot 20. Pri opremljanju so novo ustanovljenemu društvu priskočila na pomoč društva gasilskega sektorja Martjanci in mu podarila nekaj opreme, gasilec Franjo Kniplič iz Radelj ob Dravi jim je podaril malo prenosno brizgalno. Ta za uspešno obrambo pred požari ni zadoščala, zato so s sredstvi nabiralnih akcij kupili motorno brizgalno, gasilsko vozilo znamke Ford pa so jim podarili gasilci iz Avstrije. V tem času so zgradili prizidek k vaško-gasilskemu domu, leta 1999 so v kraju montirali električno sireno, leto zatem pa so za potrebe gašenja in prevoza vode kupili avtociстерno TAM 125 s 4.600 litri vode. Na operativnem področju se lahko z dobrimi rezultati pohvali moška članska vrsta, še bolj pa enota članic, ki deluje od leta 1998 in je zadnjih nekaj let ena od najuspešnejših v občini Moravske Toplice.

V društvu so dali močan poudarek izobraževanju in člane ustrezno usposobili za vodje enot, nosilce izolirnih dihalnih aparatov, strojnike in vodje skupin. K dihalnima aparatoma, ki so ju dobili od OGZ Moravske Toplice, so kupili obleko za reševanje ljudi iz notranjih prostorov, ob obletnici pa lepo uredili vaško-gasilski dom.

Predsednik društva Pavel Prelič se je na svečanosti pohvalil, da njihovo društvo danes šteje že 51 članov. Njihovo območje je na gosto zasejano z vinskimi kletmi in počitniškimi hišicami, zato je požarna ogroženost zelo velika.

Delovnim gasilcem Suhega Vrha so za izjemne uspehe zlasti v desetletju po ponovni oživitvi gasilstva v kraju čestitali tudi župan Franc Cipot, predsednik OGZ Moravske Toplice Štefan Kuhar, eden najbolj vnetih gasilcev v društvu in pobudnik za njihovo ponovno oživitev Štefan Banfi, tokrat v vlogi predsednika krajevnega odbora, in predstavnik Zavarovalnice Triglav Sandi Flisar.

Med dobitniki priznanj velja omeniti Štefana Banfija, ki je ob znački za 50 let dela v gasilski organizaciji dobil še priznanje GZS II. stopnje, Emila Balajca s priznanjem GZS III. stopnje in Ludvika Lanjščeka z značko za 30 let dela v gasilstvu.

PREHRANA IN SONČENJE

Približujejo se počitnice, polne sonca, dobrega počutja, druženja ... Ne glede na to, ali bomo počitnice preživeli na morju, požeželju ali kar doma, je dobro, da upoštevamo nekaj nasvetov, predvsem tistih o zaščiti pred soncem. Zakaj?

Ker pretirano izpostavljanje soncu zvišuje nastanek kožnega raka, povzroča staranje kože ter prispeva k zmanjšanju odpornosti. Nezaželene vplive lahko omilimo tudi s prehrano. Zagotoviti si bo potrebno veliko antioksidantov, snovi, ki »lovijo« proste radikale. Veliko prostih radikalov pa dodatno nastaja ob izpostavljanju soncu. Med najučinkovitejše zaščitnike pred prostimi radikali uvrščamo vitamine C, E, A oziroma beta karoten, selen, flavonoide in številne druge snovi, ki jih vsebujeta predvsem sadje in zelenjava. Zato uživajmo veliko zelenjave in sadja **vseh barv**. Na jedilniku naj bo čim več rdeče, rumene in zelene zelenjave in sadja. Najbolje pri vseh obrokih. Zakaj ne bi dneva začeli z rumeno marelico, malici dodali ognjeviti rdeči paradiznik, kosilu pa kar mavrico iz zelene solate, rdečega radiča, korenčka, brokolija, paprike, slive, jagode ...? Dan zaključimo s krožnikom pisane zelenjave in sadežem. Tako so na primer korenček, paprika in marelica vir beta karotena, ki pomaga koži pri odpravljanju škodljivih učinkov sonca.

Količine zelenjave in sadja naj bodo večje kot običajno. Teden ali dva preden se odpravimo na morje, začnimo uživati veliko sadja in zelenjave. Sladice poskušajmo nadomestiti s sadjem. Tako si bomo zagotovili veliko antioksidantov in drugih zdravju prijaznih snovi.

Z maščobami bodimo v vročih poletnih dneh varčni. Izbirajmo živila z manjšo vsebnostjo maščob (manj mastno mleko in izdelki, meso z manj maščob), hrani pa dodajamo le kvalitetne maščobe, predvsem v obliki olja. Da obdržimo vse ugodne učinke olja, ga dodajmo proti koncu priprave.

Pripravljajmo enostavne jedi, prihranjeni čas pa porabimo za gibanje in sprostitve v naravi. Privoščimo si piknik v naravi ali v domačem vrtu. Preproste jedi z žara in veliko zelenjave so idealna izbira. Kot na primer morska riba, začinjena z rozmarinom, in zelenjava na žaru z veliko sveže zelenjave. Hladna mavrična sadna solata čudovito zaokroži obrok. Preprosto, lahko in zdravo. In ne pozabimo zaužiti dovolj tekočine. Priporočava vodo. Za spremembo ji lahko dodamo malo svežega limoninega soka. Ali pa pripravimo sadni čaj. Hladnemu dodamo svež sadni sok, kocko ledu in košček sadja za okras.

Skriti pred nagajivimi sončnimi žarki se prepustimo poletnemu užitku.

Prim. mag. Branislava Belovič, dr. med.
Gordana Toth, univ. dipl. inž. živil. tehn.

ZVV MURSKA SOBOTA

KOLESARSKI MARATON AJDA

Občinska športna zveza (OŠZ) Moravske Toplice in družba Naravni park Terme 3000 sta v duhu dolgoletne tradicije sredi junija pripravila *kolesarski maraton Ajda*. 315 kolesarjev – glavnina jih je bila iz Slovenije, nekaj pa tudi iz Hrvaške in Nemčije – je pot na že poznanih štirih progah (82, 50, 22 in 10 km) vodila večidel po Goričkem.

Najstarejša udeleženca maratona sta bila 77-letna Ana Domjan iz Radenec in 77-letni Siegfried Hubert, Nemeč, ki živi pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Najmlajša sta bila 7-letna Lara Puklavec iz Maribora in 9-letni Aljaž Canjko s Ptuja. Najštevilnejša ekipa je bila tudi letos kolesarska sekcija Športnega društva Triglav iz Predanovec.

Naslednja kolesarska prireditve v Moravskih Toplicah bo 10. septembra, ko bo v počastitev občinskega praznika na sporedu maraton *Terme 3000*.

Športno modelarstvo

TALIAN IN ŠUKLAR NAJBOLJŠA

Na vzletišču za motorne zmaje Marič pri Moravskih Toplicah je v organizaciji Modelarskega kluba (MK) Ftič iz Mlajtinec potekalo tekmovanje za slovenski pokal v športnem modelarstvu.

Dvodnevnega tekmovanja z jadralnimi modeli F5J, radijsko vodenimi letali in elektromotorji, ki je veljalo tudi za pokal Občine Moravske Toplice, se je udeležilo več kot 40 tekmovalcev iz Slovenije in Hrvaške. Za pokal občine je bil v kategoriji F5J med mladimi tekmovalci najboljši Luka Talian (MK FTIČ Mlajtinci).

V tekmovanju papirnatih letal – potekalo je za pokal Agroservisa iz Murske Sobote – je bil najboljši Jože Šuklar, prav tako domači tekmovalac.

Vodja MK Ftič Mlajtinci Borut Talian (desno) s sinom Lukom, ki je bil najboljši med mladimi tekmovalci z jadralnimi modeli.

I. Moravski tek

NAJBOLJŠA SIMONA GOMBOC

Občinska športna zveza (OŠZ) Moravske Toplice je v okviru 2. teka za Pomurski pokal v rekreativnih tekih v občinskem središču pripravila I. Moravski tek, ki je zamenjal bolj znano in dolgoletno tekaško prireditev Odprto prvenstvo občine Moravske Toplice v krosu v Selu.

Nova športno-rekreativna prireditev, ki je obenem veljala tudi za mednarodni tekaški pokal Treh dežel (CEER CUP), je na štartno-ciljni prostor pred Terme 3000 privabila 205 tekmovalcev iz Slovenije, Avstrije, Hrvaške in Madžarske.

Najmlajši so po zdraviliškem kompleksu tekmovali v štirih starostnih skupinah, članice in člani pa v sedmih oziroma petih. Krožna proga v dolžini 5,8 kilometra je starejše tekače vodila mimo golfskega igrišča, skozi Mlajtince in nazaj na štartni prostor. Člani so morali progo preteči dvakrat, članice enkrat.

V absolutni ženski konkurenci (in v starostni skupini članice A – do 29 let) je z naskokom skoraj dveh minut prepričljivo zmagala Simona Gomboc iz Ivanovec, ki se zadnja leta odlikuje kot najboljša pomurska tekačica na daljših progah. Med tekmovalci iz naše občine velja omeniti še prvo mesto Roka Šeböka iz Sela med člani A (do 19 let), peto mesto Geze Grabarja iz Tešanovec v kategoriji članov D (od 40 do 49 let) ter šesto mesto Alek-

sandra Erniše iz Moravskih Toplic pri članih B (od 20 do 30 let).

Med mlajšimi tekmovalci je Niko Car iz Sela pri dečkih A osvojil 3. mesto, enaka uvrstitev je uspela tudi Nejc Janu Matisu pri dečkih B.

Moravski tek na omenjeni progi naj bi postal tradicionalen.

GOMBOCOVA ZMAGALA TUDI NA 26. MTS

Sloves kakovostne tekačice je Simona Gomboc iz Ivanovec potrdila tudi na 26. mednarodnem Maratonu treh src v Radencih, kjer je v teku na 5,5 km ponovila zmago iz lanskega leta. Na tej razdalji je teklo kar 414 tekačev in tekačic, zato je uspeh diplomantke nemškega in angleškega jezika toliko večji.

Karate

OGNJENI KRST MELANI FERENCEK

Med najmlajšimi športniki iz naše občine, ki so preživel ognji krst na uradnih tekmovanjih, je tudi 8-letna Melani Ferencek iz Tešanovec. Kot učenka 3. razreda devetletke OŠ Bogojina je začela z vadbo karateja, ki jo na šoli izvaja Karate klub Murska Sobota. Melani je na prvih tekmovanjih v osnovnošolski karate ligi v Cirkovcih in Murski Soboti v katah (demonstraciji večšin tega borilnega športa) v svoji starostni skupini osvojila dve tretji mesti. Mlada športnica, ki ji je ta zvrst fizične aktivnosti očitno pisana na kožo, komaj čaka, da se bo poskusila tudi v borbah.

8-letna karateistka Melani Ferencek iz Tešanovec, učenka OŠ Bogojina.

Martjanci

NEDELJSKO DRUŽENJE Z NORDIJSKO HOJO

Turistično društvo Martin iz Martjanec in Center za nordijsko hojo Pomurja sta s prireditvijo *Nedeljsko druženje z nordijsko hojo* prvo nedeljo v juniju postavila temelje športno rekreativni prireditvi, ki ima – o tem smo trdno prepričani – lepo prihodnost. Nordijska hoja – hoja z aktivno uporabo palic, ki se je pričela razvijati leta 1996 na Finskem – hitro dobiva privrženca tudi pri nas. Ni naključje, da so se za prireditev odločili prav v Martjancih. Že pred leti so namreč uspešno zaključili cikel izobraževalno-osveščevalnih prireditev *Živimo zdravo*, formirala pa se je skupina zanesenjakov, ki se uspešno ukvarjajo z nordijsko hojo – eno najbolj učinkovitih, celovitih, varnih in dostopnih telesnih aktivnosti, ki je primerna za ljudi vseh starosti in ravni telesne pripravljenosti ter je izvedljiva prek celega leta.

Pot z lepo urejenega športno-rekreativnega centra v Martjancih je več kot sto »nordijcev« vodila po kolesarski stezi do hotela Vivat. Manj pripravljeni so se po okrepcilu pri hotelu vrnili na izhodiščno točko, bolj pripravljeni udeleženci pa so pot nadaljevali po kolesarski stezi do Tešanovec in obkrožili golfsko igrišče ter se v Martjanec vrnili po osmih prehojenih kilometrih. Skupino je vodil član organizacijskega odbora prireditve in inštruktor nordijske hoje Jože Trajber.

Pred prvo izvedbo martjanske nordijske hoje je predsednica TD Martin Suzana Š. Kodila povedala, da imajo v Martjancih z dobro infrastrukturo kolesarskih in drugih urejenih poti odlične pogoje tudi za nordijsko hojo, zato je mogoče skoraj vsak dan v kraju ali okolici srečati ljubitelje nordijske hoje.

Mojca Makovec Haložan, ki vodi Center za nordijsko hojo Pomurja, je izrazila zadovoljstvo, da se število prireditev nordijske hoje v pokrajini ob Muri povečuje. Številna udeležba v Martjancih potrjuje, koliko ljubiteljev te relativno nove oblike rekreacije ima to okolje. Haložanova je še dodala, da njihov center trasiira številne pohodniške poti za nordijsko hojo na Goričkem.

Center za nordijsko hojo je za obiskovalce druženja pripravil tudi demonstracijski prikaz hoje in opreme, TD Martin pa je postavilo stojnico s sladkimi domačimi dobrotami in osvežilnimi napitki.

KOLENDAR PRIREDITEV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE V LETU 2006

JULIJ – SEPTEMBER 2006, pripravlja TIC MORAVSKE TOPLICE

<i>PRIREDITEV</i>	<i>DATUM</i>	<i>ORGANIZATOR</i>	<i>KRAJ</i>	<i>INFO</i>
Poletje 2006 Poletni program	jul. – avg. 2006	Animacija Terme 3000	Hotel Ajda	Animacija Terme 3000 02 / 512 21 56
Nočni turnir v malem nogometu	8. 7. 2006 ob 19. uri	ŠD Filovci	ŠRC v Filovcih	Jožef Kulčar 041 340 359
Lovski piknik, streljanje na glinaste golobe	16. 7. 2006	LD Prosenjakovci	Prosenjakovci, lovski dom	Ludvik Rituper 041 671 038
Žetev, prikaz žetve na tradicionalen način	23. ali 30. 7. 2006 odvisno od vremena	KTD Tešanovci	Tešanovci	Zoran Damjan 040 533 101
Lovski piknik Športno streljanje na umetne golobe	5.–6. 8. 2006	LD Ivanovci	Ivanovci	Starešina LD Ivanovci Franc Flisar 02 / 523 15 78, GSM 041 478 692
Občinske igre, tekmovanje v kmečkih opravilih	6. 8. 2006	Vaška skupnost	Bogojina	Alojz Hauptman 02 / 547 11 26
Košičevi dnevi kulture	19. 8.–10. 9. 2006	KUD Bogojina	Bogojina, Ivanci, Bukovnica, Filovci	KUD Bogojina kosicevi.dnevi@siol.com
Postavljanje klopotca	19. 8. 2006	TD Martin	Martjanci Krotov breg	Suzana Š. Kodila 02 / 548 11 22
Hubertova maša, spomin na grofa Huberta	20. 8. 2006	LD Bogojina	Lovski dom Bogojina	Starešina Štefan Horvat 02 / 547 11 72
Občinski praznik	od 25. 8. do 20. 9. 2006	Občina Moravske Toplice	Moravske Toplice	TIC Moravske Toplice 02 / 538 15 20 tic.moravci@siol.net
Proščenje v Gaju in sejem domače obrti	27. 8. 2006 ob 10. uri	Društvo Gaj	Filovci Gaj	Jože Gutman 02 / 547 12 48
60-letnica LD Prosenjakovci, proslava ob obletnici	27. 8. 2006	LD Prosenjakovci	Lovski dom Prosenjakovci	Ludvik Rituper 041 671 038
Vaške igre v Sebeborcih	Zadnji teden avgusta ali prvi teden septembra	PGD Sebeborci	Sebeborci	Slavko Škerlak 041 760 198
Pohod po poti kulturne dediščine	2. 9. 2006	Društvo Gaj	Gaj in okolica	Jože Gutman 02 / 547 12 48
Zelenjadarski dan, prikaz in pokušnja dobrot iz zelenjave	2. 9. 2006	Društvo Selenca Ivanci	Ivanci	Alojz Antolin 051 383 318
Jesenski kros sodelujejo osnovne šole	september	OŠZ M. Toplice	Območje O M T	Branko Recek 041 389 905
Mednarodni folklorni večer	10. 9. 2006	KUD Bogojina	Bogojina	KUD Bogojina kud.bogojina@siol.com
11. kolesarski maraton Terme 3000	10. 9. 2006	OŠZ Moravske Toplice	Območje O M T	Branko Recek 041 389 905
Ličkanje koruze	23. 9. 2006	Pevsko društvo Selo	Selo	Oskar Makari 031 329 758
Fokovski piknik, srečanje vaščanov, pohod, bogračijada	24. 9. 2006	PGD Fokovci	Fokovci	Stanislav Gorčan 031 861 991 pgdfokovci@volja.net

*Aleksandra Pucko, Ivanovei
in
Marjan Sukič, Ivanovei*

*Anita Erniša, Tešanovei
in
Drago Hari, Moravske Toplice*

*Mladim,
ki stopajo na skupno
življenjsko pot,
zaželimo srečo,
veliko razumevanja
in neskaljenega
zadovoljstva.*

Uredništvo

Selo

KOŠNJA JE BILA SPET PRAZNIK

Ročna košnja je bila nekoč eno od najpomembnejših kmečkih opravil, saj nanjo ni bila vezana samo košnja sveže krme, pač pa tudi žetev. Stroji so sčasoma nadomestili kosce, s tem pa je izginil tudi čar tega opravila, ki se je skoraj vedno začelo še pred jutranjim svitom. Kljub vsemu je mogoče koso na lesenem kosišču najti na sleherni kmetiji, kar dokazuje praktičnost in pomembnost tega opravila tudi v današnjem času.

Da bi med mladimi zbudili zanimanje za tovrstno opravilo, med košnje večimi pa tudi tekmovalnost, so se v delovnem Pevskem društvu Selo odločili, da nadaljujejo z lani začetim tekmovanjem v ročni košnji trave.

Zanimanje za prireditev je preseglo najbolj optimistična pričakovanja, z muhastim vremenom pa se je potrdil stari rek: Kosi v slabem vremenu, da boš lahko sušil v dobrem. Na travniku pri nogometnem igrišču je kose ostrilo kar 26 tekmovalcev, od tega šest žensk. Potem ko je bilo potrebno v odmerjenem času kar najhitreje in najkakovostneje pokositi odmerjeno površino trave, je komisija odločila, da prvi dve mesti – in najvrednejši nagradi, motorna kosilnica in ročna kosa s kosiščem, odideta čez Muro, v Prlekijo. Osvojila sta ju Ivan Vok in Lovro Šijanec iz Jamne v občini Sv. Jurij ob Ščavnici. Koloman Kozic iz Ivanjsevec je bil s

Tako kosi župan Franc Cipot. Uvrstil se je na spoštljivo 6. mesto.

Najboljši v ekipni razvrstitvi z gospodarjem tekmovanja Kolomanom Malačičem (prvi z leve): Ivan Vok, Suzana Panker in Lovro Šijanec.

tretjim mestom najboljši Prekmurec, Emil Vučkic iz Andrejec je bil četrti, Oskar Makari iz Sela peti, na šesto mesto pa se je uvrstil župan Franc Cipot.

Med ženskami je bila najboljša domačinka Gizela Cifer, sledi ji sokrajanka Erika Novak, tretja je bila Suzana Panker z bližnje OŠ Fokovci. V ekipni razvrstitvi so bili najboljši Vok, Šijanec in Pankerova. Za njimi se je uvrstila ekipa, ki so jo sestavljali Cifrova, Zlatko Balajc iz Sela in Emil Vučkic, tretja je bila ekipa Erika in Drago Novak iz Sela ter Štefan Koltaj iz Ruš.

Morda na prvi pogled preseneči podatek o organizatorju: Pevsko društvo Selo. Vendar je podatek presenetljiv le za tiste, ki ne poznajo njihovega programa: društvo namreč organizira dvojico tradicionalnih prireditev, oprtih na etnografsko izročilo okolja: poleg majske košnje vsako leto pripravljajo še jesensko »lujpanje kukorče«. Sicer pa smo o njihovem osnovnem delu, ohranjanju prekmurske pevške kulture, pisali v prejšnji številki Lipnice, ko smo poročali o predstavitvi njihovega CD-roma *Na Goričkon je lipou*. (Is)

RALLY STARODOBNIH VOZIL

Motoklub Veterani iz Murske Sobote, ki združuje več kot 180 članov, je na ploščadi Murska Transport pri BTC pripravil jubilejni 15. mednarodni rally veteranov Prekmurje 2006. Kljub slabemu vremenu se ga je udeležilo blizu starodobnih vozil.

Vozniki so se podali na pot bodisi v tekmovalni ali turistični vožnji, razvrščeni v tri kategorije: motorna kolesa, motorna kolesa z bočno prikolico in avtomobili. Pot v skupni dolžini 90 kilometrov jih je vodila tudi po precejšnjem delu naše občine na trasi: Sebeborci-Andrejci-Selo-Motvarjevci-Bogojina-Ivanci in Mlajtinci-Norsinci.

Pred poslovalnico TIC v Selu in pri igrišču za mali nogomet v Mlajtincih je organizator postavil kontrolni točki, kjer so udeležencem rallyja postregli z zakusko in pijačo. Na asfaltni ploščadi parkirišča pred brunarico TIC v Selu so vozniki, ki so opravljali tekmovalno vožnjo, izvajali še tekmovalno spretnostno vožnjo.

STOTNIJA MOTORISTOV V MORAVSKIH TOPLICAH

V okviru šestega mednarodnega srečanja motoristov, ki ga je v Križevcih na Goričkem pripravil Moto klub Gronska strejla, je potekala tudi promocijska vožnja po Prekmurju. Več sto motoristov se je za krajši čas ustavilo tudi pred hotelom Vivat v Moravskih Toplicah. Zložena pločevina in v usnje odeti motoristi vseh generacij in poklicev, od delavca do zdravnika in odvetnika, so bili prava paša za oči tudi tukajšnjim obiskovalcem in domačinom. Posebno doživetje pa je bilo, ko se je več kot kilometer dolga kolona motoristov podala na pot ...

Besedilo in fotografije: Geza Grabar

LJUBITELJI STARE KMETIJSKE MEHANIZACIJE

Iz leta v leto je več tudi ljubiteljev stare kmetijske mehanizacije in druge tehnike, entuziastov, ki z velikim veseljem obnavljajo stare kmetijske tehnike. Pri obnovi morajo čim bolj avtentično restavrirati prvotno stanje stroja, zato je ta zaradi iskanja originalnih rezervnih delov ponavadi dolgotrajna in finančno zahtevna. To pa pravim ljubiteljem ne omaja volje.

Na lanskem poletnem srečanju kmetijskih starodobnikov v Peškovcih na Goričkem smo naleteli tudi na Dejana Bencika iz Tešanovca ter Simona Rousa in Alojza Antolina iz Ivanec. S pono-

som so postavili na ogled svoje lepo obnovljene traktorje Kramer iz leta 1955, Mause Ferguson (1951) in Fendt (1957). Vneti ljubitelji stare kmetijske mehanizacije v naši občini so tudi Milivoj Milosavljevič iz Sela, Ernest Horvat iz Fokovec, Dejan Kočiš iz Ratkovec ...

ŽIVIMO ZDRAVO V TEŠANOVCIH

Potem ko je minulo zimo soboški Zavod za zdravstveno varstvo z zunanjimi sodelavci tudi v Tešanovcih uspešno izvedel projekt Živimo zdravo, so v spomladanskih mesecih sledile prve nadaljevalne aktivnosti. Na začetku je bil na sporedu test hoje na dva kilometra, kjer so več kot 30 udeleženkam in udeležencem pred in po telesni aktivnosti merili osnovne zdravstvene parametre: krvi tlak, srčni utrip, odstotek kisika v krvi ...

LIPNICA – glasilo Občine Moravske Toplice • izdajateljski svet: Štefan Ferencek, Franc Gomboc, Jože Gutman, Nada Lutarič (predsednica), Tibor Vörös, Emil Vučkvič, Jože Vugrinec • ureja: uredniški odbor v sestavi: Geza Grabar, Ella Pivar (področje madžarske narodnosti), Ludvik Sočič (odgovorni urednik) • administrativna opravila: Marjanca Granfol • prelom in fotoliti: Atelje za črko in sliko • tisk: S-tisk d.o.o., Beltinci – junij 2006 • naklada: 2.300 izvodov • Lipnica ni naprodaj – vsako gospodinjstvo v občini jo dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice – telefon: 02 / 538 15 00 – faks: 02 / 538 15 02, E-mail: obcina@moravske-toplice.si – internet: www.moravske-toplice.si